

DARBININKAS

XLVI NR. 46.

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, BIRŽELIS - JUNE 27, 1961

910 WILLOUGHBY AVE.,
BROOKLYN 21, N. Y.

10 CENTŲ

Žaidimas dėl Berlyno, bet tik viena pusė žaidžia atvirom kortom

Berlynas daugiausia kalbamas. Berlynas atgijo vėl po Vienos konferencijos. Konferencijoje Chruščiovas ir Kennedy turėjo išsiaiškinti vienas antro nusistatymus, pažiūrėti į vienas antro kortas.

CHRUŠČIOVUI IŠAIŠKĖJO, kad Vakarai neisiems jėgos Berlynui išsaugoti. Chruščiovas tad grįžęs ir kartoja: iki š. m. galo jis pasirašys su rytų Vokietija taikos sutartį; Amerika, Anglija, Prancūzija turės reikalą dėl vakarų Berlyno jau su rytų Vokietija; jei priėjimui prie vakarų Berlyno vartos jėgą, Sovietai pasirengę atsakyti jėga...

Prezidentas dar nepasakė, kurį sprendimą jis pasirinks

KENNEDY IŠAIŠKĖJO, kad Chruščiovas dabar mano rimtai Vakarų iš Berlyno išstumi. Kennedy pareiškė, kad Vakarai savo teisiu Berlyne neatsisako ir savo išpareigojimus atliks... Tai pakartojo viceprezidentas Johnsonas. Bet kadangi Chruščiovas tuo netiki, tad vėl reikia imtis priemonių, kurios Chruščiovą dar sykį mėgintų įtikinti ir sulaukyti nuo klaidingo apskaitymo. Tas priemonės svarstė Amerikos politi-

kos vadovai vieni ir drauge su sąjungininkais.

PREZIDENTAS KENNEDY birželio 23 sukviėtė savo patarėjus — valstybės sekr. Rusk, Europos skyriaus viršininką Kohler, atst. Maskvoje Thompson, apsaugos sekr. McNamara, tris demokratų lyderius — Fulbright, Mansfield, Russell. Koki jų planai numatyti, nepasakė. Tik J. Alsop (NY HT) rašė iš anksto, kad dėmesio vertos dvi idėjos: dalinė mobilizacija ir kariuomenės sustiprinimas Europoje. Tie konkretūs žygiai turėtų įtikinti Chruščiovą, kad Amerika Berlyną gins. Tačiau kiti prieš tas priemones pasisakė.

TRIJŲ ŠAJUNGININKŲ PASITARIMAI — Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos — truko visą savaitę dėl Berlyno. Visi sutarė, kad Vakarai nuo teisiu Berlyne negali atsakyti. Sutarė, kad pirmiausia jos gali būti ginamos derybom. Nesutarė, iki kokių nuolaidų Vakarai gali eiti ir kokių priemonių imtis, jei derybos nepasisėks.

Anglijoje tebėra populiarūs darbiečių nuomonė: jei Chruščiovas garantuos vakarų Berlyno neliečiamybę, reikia pripažinti rytų Vokietiją.

Amerika tokią nuomonę at-

meta. Tačiau Amerikos vieninoje nuomonėje spraga padarė sen. Mansfield siūlymas — derėtis dėl rytų ir vakarų Berlyno kaip laisvojo miesto. Ši siūlymą pagyrė ir Chruščiovas. Jis Amerikoje rado stipraus pasipriešinimo. Ypačiai respublikonų. Nuogastaujantiems dėl galimų naujų nuolaidų nurodo-

mas kaip suraminimas tas faktas, jog Amerikai atstovauja pasitarimuose su sąjungininkais Achesonas, kuris laikomas appeasementu priešininku.

Varžybos dėl Berlyno šiuo metu yra panašios į žaidimą, kuriame viena pusė savo kortas nerodo, tik kalba, kad ji labai gera ir dar vis gerėja, o antra pusė savo kortas iškloja atvirai ir demonstruoja, kokios jos silpnos.

AMERIKĄ PRALENKSIM 1970 O DABAR VALGYKIM ARKLIENĄ

— **Chruščiovas** birželio 24 partijos susirinkime Alma - Alta aiškino, kad Sovietai savo ūkiniu pajėgumu 1970 pralenks Ameriką. Dabar jau pralenkė Angliją ir Prancūziją. Pasisakė už gyventojų gerovės kėlimą ir ragino valgyti arklieną.

Sovietai reikalauja vietų pagal gyventojų skaičių. (Bet kodėl kita pusė nereikalauja pagal mokamų pinigų kiekį? Jei Sovietai nepripažįsta Hammarskjoldo, tai kaip jie skirs pareigūnus, kurie klausytų Hammarskjoldo?).

KAIP SOVIETAI NORI ĮSISTIPRINTI J. TAUTOSE

Sovietam nepasisėkė pašalinti Hammarskjoldo ir jo vietoj patstatyti "troikos" su atskiromis veto teisėmis. Jie tada pareikalavo padidinti jiems tarnautojų skaičių sekretoriato. Speciali komisija pripažino, kad jiems reikia pridėti dar šimtą vietų sekretoriato.

BALTUOSIUOS RŪMUOS

— **Prezidentas Kennedy** išpėjęs savo patarėjus, kad jie nesikištų į atskirų departamentų veiklą. Tai labiausiai liečia apsaugos patarėją Bundy, kuris turi reikalą ir su valstybės departamentu ir su apsaugos departamentu.

— **Prezidentas** neduosias eigos dar šiais metais pašto tarifui pakeisti.

— **Prezidentas Kennedy** su sveiko tiek, kad vaikščioja be ramentų.

IZRAELIO JAUNIMAS

Izraely buvo norima Eichmanno bylą panaudoti kaip priemonę Izraelio jaunimo dvilypumui sustiprinti. Byla turėjo parodyti, ką žydai yra iškentėję, nes jaunoji karta to viso nepažįsta. Izraelio kūrėjai esą norėjo valstybės, kad baigtųsi žydų persekvojimai. Dabar jie susidūrė su neapramatytu reikišniu jaunojo kartoj: jaunieji žydai auga Izraely nejausdami, kad jie yra žydai. Ir Eichmanno byla juos tedominantį tiek, kiek oras kituose kraštuose.

— **Encikliką** neturtingųjų tautų reikalui popiežius Jonas XXIII išleis šią savaitę. Joje prarėtas Leono XIII enciklikos "Retum novarum" mintis.

— **Popiežius Jonas XXIII** privačias audiencijas nutraukė nuo liepos 31 iki rugpjūčio 17.

— **Amerikos komunistam** registracijos terminas iš numatyto rugpjūčio 9 atidėtas neribotam laikui.

— **Irakas** pasiskelbė prisijungęs Kuwait, kuris yra Anglijos protektorate prie Persijos įlankos ir turi gausius išteklius naftos.

— **Japonijos min.** pirm. Hayato Ikeda birželio 25 išvyko namo, išbuvęs Amerikoje savaitę.

— **Laoso "neutralis"** Souvanna Phouma skelbia, kad kalicinė Laoso vyriausybė bus sudaryta iki liepos 20.

— **Amerika** pristatys Egiptui javų už 4 mil. dol.

— **Jūrininkų streikas** tęsiasi. Jie atmetė darbo sekretoriaus Goldbergo siūlymą atidėti streiką savu noru 60 dienų.

ESĄ PERDAUG VIRĖJŲ: KAS JIE, KĄ IR KAIP JIE AMERIKAI VERDA

Prezidentas jau patvarkė, kad jo patarėjai nesikištų į departamentų virtuves

STEVENSONAS IR BERLE

A. Stevensonas, aplankęs 10 lotynų Amerikos valstybių, gavo įspūdį, kad visose tose valstybėse komunistų penetracija ir agitacija esanti didesnė nei prieš metus ir kad lotynų Amerika labiausiai pasigenda Jungtinių Valstybių tvirtos politinės rankos. Tai informuodamas, N. Y. Times priminė praeitį: prieš ketvirtį amžiaus buvo Sumner Welles, ir visi žinojo, kad jis yra Amerikos politikas lotynų Amerikos reikalais; paskui buvo švelnesnis Nelson A. Rockefeller, bet visi žinojo, kad jis yra derintojas. Dabar to nesą. Dabar tie reikalai yra keliose rankose.

Tarp jų NYT sumini labiausiai tris. Vienas — **Adolf A. Berle**, buvęs valstybės sekretoriaus padėjėjas tarpamerikiam reikalams; jis yra senesnės kartos diplomatijos atstovas. Kiti du yra **Richard N. Goodwin**, 30 metų, prezidento specialaus patarėjo (T. C. Sorensen) pavaduotojas, **Arthur Schlesinger, jr.**, 43 metų, Har-

vardo istorijos profesorius, demokratų partijos aktyvus liberalas; abu pastarieji be politinės patirties lotynų Amerikos reikalais. Jie palaiko ryšius su McGeorge Bundy, prezidento patarėju apsaugos reikalams, su Th. C. Sorensen. Turi ir tiesioginį priėjimą prie prezidento. Bet jie daugelį valstybės departamentų žmonių menkai tevertina. Iš ten atsismokėjimas tokis pat jiems.

Tokis esąs tas štabas, kuriame verdami lotynų Amerikos reikalai. Kartais prie to pritraukiami dar, viceprezidentas Johnson ir vyr. valstybės gynejas R. Kennedy.

Prezidento sprendimai lotynų Amerikos reikalais daugiau ar mažiau priskiriami minėtų asmenų įtakai.

Pvz. Kubos invazijos reikalui prezidentui neturėjęs didelės svarbos Berle, daugiau kiti. Prezidento pareiškimas prieš Kubos invaziją buvo rašytas Schlesingerio, kuris iš viso buvo jai priešinkas. (Buvo teigiama, kad šis pareiškimas sulaukęs Kubos opoziciją nuo sukilimo, jei jo neremia Amerika).

Schlesinger ir Goodwin buvo pagrindiniai patarėjai prezidentui ir priimant Castro siūlymą iškeisti belaisvius į traktorius. Prezidentas tarėsi su jais, ne su valstybės departamentu. Taip informavo NYT, o USA News a. W. Raport spėjo, kad prezidentas atkalbėjo nuo invazijos pridengimo lėktuvais A. Stevensonas.

Schlesinger buvo grupėje, kur sprendė nusistatymą dėl Dominikonų Respublikos Trujillo nužudžius. Kai Dominikonų prezidentas parodė bendradarbiavimą su Amerikos iniciatyva sudaryta Amerikos Valstybių organizacijos komisija ir pažadėjo ateinantį gegužį rinkimus A. V. O. atstovam dalyvaujant, N. Y. Times perdavė Amerikos pareigūnų nepasitikėjimą tais pažadais ir norą toliau taikyti sankcijas. (Journal American vedamajame atkreipė dėmesį į šios politikos "dvejopus matus" — vienais matuojami Dominikonai, kitais komunistinis Castro).

BUNDY, 42 patarėjas apsaugos reikalams, seka ne tik instrukcijas duotas departamentams, bet ir kaip jos vykdomos.

ANGLIJA ATMETĖ

Anglija pakartotinai atmetė estą Ain-Erdwin Mere, kurį Sovietai prieš tris mėnesius nuteisė mirti kaip "karo nusikaltėlių". Estas sovietiniais kaltinimus atmetė.

— **Kongreso komisijoje** apsaugos biudžetas priimtas 42, 711,105,000 dol., 230 milijonų mažesnis už vyriausybės siūlytą.

SUGALVOTA NAUJA BOMBA SU MIRTIES SPINDULIAIS

Amerikos mokslininkai sugalvojo naują ginklą, vadinamas neutronines bombas. Nuo atominės ir vandenilinės bombos neutroninė skiriasi tuo, kad ji neturi sprogdinamos jėgos.

Kongo vienybė?

Katango prezidentas Tshombe paleistas iš kalėjimo. Jis negailėjo žodžių, girdamas gen. Mobutu, ir pažadėjo, kad Katanga nesiskirs nuo Kongo valstybės, savo kariuomenę atiduos jos kontrolei, dalyvaus parlamento posėdyje. Nors posėdis turėjo prasidėti birželio 26, bet jis atidėtas — universitetas, kuriame turėjo posėdžiauti, dar neįsileido, nes ten darbas eina.

Ji leidžia tam tikrame plote spindulius, kurie naikina visokią gyvybę. Jų nesulaiko nei drabužiai, nei sienos, tačiau pastatai lieka nesugriauti. Dėl šios bombos gamybos vyriausybėje eina aštri kova, ar ją gaminti, kaip prieš 12 metų buvo kovoje dėl vandenilinės bombos. Ji suaktualėjo ryšium su galimu atominių bandymų atnaujinimu.

— **Valstybės departamentas** svarsto galimybę pakviesti į Ameriką Nasserį.

SUDIEU JUMS, NAMŲ NAMUČIAI...

BUV. VICEPREZIDENTAS su Pat, dukrelėm Tricia, 15 metų ir Julie 13 metų, paliko namus Washington, kur išgyveno 14 metų, ir tyliai išsikėlė į Kaliforniją. Iš ten Nixonas pasiskardeno jau kaip žurnalistas. (N.Y.H. Tribune). Jo pirmas straipsnis buvo nukreiptas prieš sen. Mansfieldo siūlomą "laisvajį Berlyną". Nixonas pasisakė už tvirtą Amerikos nusistatymą.

Ar su traktoriais jau baigta?

Castro atmetė traktorių komiteto siūlymą priimti už belaisvius 500 traktorių. Tada komitetas paskelbė, kad jis nutraukia savo veikimą ir likviduojas. Tačiau Castro nenori atsakyti: birželio 24 jis vėl atsiuntė belaisvių delegaciją į Floridą tartis ar bent Ameriką informuoti.

3,690 MYLIŲ GREITUMU

Kalifornijoje birželio 23 raketiniu lėktuvu majoras R.M. White skrido 3,690 mylių greičiu. Po 11 minučių jis nusileido laimingai. Tačiau jo kabina neatlaikė spaudimo, ir jo rankos sunkiai galėjo pajudėti lėktuvui valdyti. Lakūnas unsileido penkiais svarais lengvesnis. Lėktuvo išorė buvo įkaitinta iki 750 laipsnių Farenheito.

Kiek atsiėjo mokesčių mokėtojui "laisvės keliautojai"

Keleto šimtų apsaugos vyrų pasiuntimas į Alabamą "laisvės keliautojam" saugoti valstybei atsiėjo 225,000 dol.

Premijuotas abstraktusis menas

N. Zelandijoje dailės parodoje pirma premija teko Nevin Worthington, naujam dailininkui. Jo paveikslas buvo įvertintas kaip abstraktinio meno kūrinys su neįprastai įdomiu fonu, kuriame esąs patrauklus derinys spalvų, detų laisvu drąsiu pabrūkumu. Premijos laimėtojas pasirodė besąs dar tik ketverių metų, kurio senelė nugabeno jo "paveikslą" šiaip sau dėl juoko.

JAUNIEJI RESPUBLIKONAI

Minneapolis birželio 24 jaunųjų respublikonų federacijos kongrese laimėjo rinkimus į vadovybę Nixono šalininkai, ne konservatoriaus sen. Goldwaterio santykiu 358:250. Tačiau jaunieji respublikonai pasirodė

linke į konservatorių politiką. Jie priėmė rezoluciją už Amerikos pasitraukimą iš Jungtinių Tautų, jei į jas būtų primta traukima iš J. T. kritikavo, nors pasisakė prieš kom. Kinijos buvimą J. T.

— **N. Y. Times** atnaujino akciją prieš paramą privatinėm mokyklom bet kuria forma. Tačiau nevaro akcijos prieš valstybės projektą duoti komunistinei Lenkijos valdžiai 100 mil., Jugoslavijos komunistiniam Titui 50 mil., Nasserui 100 mil.

SORENSEN, 33 metų, jo reikšmė Kennedy kaip Adams Eisenhaueriui. Dalyvauja ir Kennedy svarbiųjų kalbų parengime.

Eikite, drauge, prie žmonių per jų silpnybes

Kaip žmonės tampa sovietiniais šnipais (4)

Werner Merke buvo pranešėta, kad jo žinioje bus dvi merginos. Viena jų vadinosi Ingeborg Rohwedder.

Mergina išaugo pusiau Vokietijoje, pusiau Argentinoje. Buvo 9 metų, kai mirė motina. 12 metų neteko ir tėvo. Baigusi mokyklą Vokietijoje, 1947 išvyko į Argentiną. Ten išėjęsi kursai, dirbo kaip gailėtinąjį sesuo sanatorijoje ir ligoninėse. Bet 1954 buvo jau 25 metų, grįžo į Vokietiją, į rytų Vokietiją, kur Stollberg miestyje jos brolis buvo mokytojas. Grįžusi prisistatė ir gavo darbo ligoninėje. Automatiškai buvo įrašyta į profesinę sąjungą ir į komunistinę "demokratinę moterų sąjungą".

Kitais metais į brolio butą atėjo žmogus, kuris pasisakė esąs valdžios siūstas, kad Ingeborg atvyktų į Chemnitz rotušę. Esą ten valdžios žmonės nori su ja pasikalbėti. Ji gi neseniai iš užsienio. Ji gali pasakoti išpūdžius, kaip jai atrodė "demokratinė Vokietija" po užsienio. Ingeborg nuvyko. Ją priėmė draugiškai. Ji pasisakė esanti sužavėta Vokietijos socialiniu draudimu ir jaunimo globa. Jai neatrodė gądinantis pasiūlymas, kad ji kuo pasitarnautų "demokratinei respublikai" taikos išlaikymo, o taip pat ir Vokietijos sujungimo reikalui.

Kitu kartu ji kalbėjosi su nauju žmogum, kuris prisistatė esąs Paul (vėliau paaiškėjo, kad tai tas pats Horst, kuris buvo prisistatęs Merkei). Jis davė merginai aiškų ir konkretų užduotį:

Vykite į vakarų Vokietiją, pasirūpinkite susirasti tarnybą Bonnoje; mokykitės toliau išpaunų kalbą, ruoškitės, kad išlaikytumėt vertėjos egzaminus ir gautumėt vietą užsienių reikalų ministerijoje.

Merginai karjera rodė viliojanti, tačiau ji suabejojo savo jėgom — ar galės tokią vietą gauti. "Ta reikalą palikite jau man. Jei žmogus ko tvirtai nori, tai jis dažniausiai ir pasiekia", atkirto Paul.

1956 birželio mėn. Ingeborg jau buvo Bonnoje universiteto kabinete gailėtinąjį sesuo. Per Kalėdas Paul priminė naują žingsnį tam pačiam tikslui:

Jau metas gauti tarnybą kokioje Vokietijos ar užsienio atstovybės įstaigoje; pagrindinio tikslo neturime išleisti iš akių — lavintis toliau ispaniškai. O tuo tarpu ieškokite pažinčių. Jūsų išvaizda ir mokėjimas elgtis padės jums prieiti prie svarbių žmonių. Apie juos pranešinėkit. Labiausiai apie jų gyvenimo aplinkybes, apie politinius. Eikite prie žmonių per jų silpnybes".

1957 nuo gegužės Ingeborg pasisakė — gavo sekretorės vietą Paragvajaus atstovybėje. Sumezgė artimus ryšius su trim moterim iš užsienių reikalų ministerijos. Apie tuos ryšius ir

patirtis ji rašė Paul, nežinodama, kad apie jos veiklą tas Paul gauna pranešimus ir iš Werner Merke.

★

Sunkiau paimama pasirodė Barbara. Gal dėl to, kad ji buvo dar tik 19 metų. Gal jaunas žmogus nori parodyti daugiau savarankiškumo ir pasipriešinimo.

Barbara tėvo nebeturėjo. Jis žuvo 1944 Rusijoje. Motina buvo ligonis, tada Barbarai teko eiti tėvo ir motinos pareigas namų ūkyje. Mokėsi ir jaunes-

nus vaikus globojo. Mokytojo komunisto įtakoje lengvai priėmė komunistų idealistinius sumetimais. Buvo klasėje, pakliau visoje mokykloje, pagaliau ir apskrityje komjaunimo vad. 1956 pabaigoje šovė jai į galvą dalyvauti vakarų Vokietijoje "tarptautinio forumo" diskusijose. Buvo tada jau aštuoniolikinė. Ten girdėtos mintys nekomunistinės, jai lipo. Kai grįžo, susilaukė reakcijos mokykloje:

"Dalyvavai be vadovybės leidimo; tai nusikaltimas draus-

mei. Šiaip ar taip pasirodė nepriaugusi būti komjaunimo vadu. Nuo šiol esi iš visų vadovaujamų pareigų atleista".

Barbarai beliko rūpintis toliau tik baigiamaisiais egzaminais. Bet susidarė naujos kliūtys. Neiškentė nepasakojus draugėm, ką vakaruose matė ir girdėjo. Tai buvo pranešta mokyklos vadovybei. Mokyklos vadovybės ausis pasiekė dar papildomai Barbaros pareikštos simpatijos Vengrijos sukilėliam, o taip pat jos susizavėjimas tais Storkowo mokyklos moki-

niais, kurie Vengrijos sukilėliam pagerbti paskelbė tylos minutę. Mokyklos vadovybė iš Barbaros pareikalavo:

"Turi visa, ką pasakojai, aki-vaizdoje visos mokyklos atšaukti. Atšaukimo raštą turi iš anksto įteikti mokyklos cenzūrai".

(Bus daugiau)

Lietuvos pasiuntinybės žinios

"The Catholic Reporter" Kansas City, Mo., numeryje tilpo ištisame puslapyje iliustruotas straipsnis "The Persistent Lithuanians: A Government Without A Country". Straipsnį rašė Mrs. Norma Krause Herzfeld. Autorė yra gimusi Ohio valstybėje ir yra lietuvių kilmės. Anksčiau ji dirbo NCWC, o dabar yra keletas laikraščių nuolatine korespondentė. Jos vyras yra "The Catholic Association For International Peace" pirmininkas.

Lietuvos atstovas J. Kajecas birželio 11 per Baltimorės lietuvių radijo valandėlę pasakė kalbą ryšium su birželio minėjimais. Jis taip pat kalbėjo angliškai apie deportacijas birželio 18 per radijo stotį WWIN. Lietuvos atstovo kalba su senatoriaus Pell iš Rhode Island žodžiu yra atspausdinta Congressional Record.

Birželio 15 Lietuvos atstovas dalyvavo pobūvyje pas diplomatinio korpo dekaną susipažinti su naujai akredituotais diplomatais. Pobūvyje dalyvavo Valst. sekretorius Dean Rusk.

Congressional Record birželio 14-20 yra sužymėtos kalbos, kuriomis lietuvių ir pabaltiečių deportacijas paminėjo senatoriai Douglas, Pell, A. Wiley, Dodd, Keating, Lausche ir Porxmire bei kongresmanai V. L. Anfuso, Burke, McCormack, Cunningham, E. Dardario, D. V. Daniel, H. Dent, Derwinski, J. D. Dingell, G. L. McDonough, Fallon, Flood, Gallagher, Halpern, J. J. Keogh, G. L. Lipscomb, Morse, R. C. Pucinski, L. C. Rebut, P. W. Rodino jr., H. C. Schedeberg, Wallhauser.

Pavergtųjų tautų savaitės rezoliucijos paskelbimo reikalu Congressional Record birželio 14 ir 19 atspausdinta kongresmanų kalbos ir pateikta rezoliucija, būtent, Cahill, Cunningham, Derwinski, Ellsworth, Feighan, Flood, Glenn, Halpern, Libonati, Pucinski, Schenebell ir Scranton.

Smithsonian Institution Washington įvyks rugsėjo 8 — spalio 13 keramikos paroda. Pasiuntinybė parodoje išstatys keletą keramikos dalykų Lietuvos vardu.

Washington, 1961 birželio 22

RYTŲ BERLYNO saugumo namai, kur drauge yra ir šnipinėjimo centras.

KAIP KARTAIS NUOMONĖS PASIKEIČIA

SPAUDA

Kalifornijos senatorius Thomas H. Kuchel, respublikonas, įteikė senatui rezoliuciją, kurioje Amerikos prezidentas prašomas kelti Lietuvos, Latvijos ir Estijos klausimą Jungtinėse Tautose. Kongresmanas Glenard P. Lipscomb, respublikonas, panašią rezoliuciją įteikė atstovų rūmams. Visuomenėje eina pasidrašinimas rašyti laiškus rezoliucijom paremti. Tuo tarpu politiniuose veiksmuose emė rodytis nesutarimas ir to net paties veiksmo nuomonės keitimasis.

ALTS ANKŠCIAU IR DABAR: Alto komunikate prieš Vasario 16 buvo rezoliucijai pritarimas ir visuomenei paskatintimas ją remti: "Alto centriname valdybos susirinkime pasidžiaugta šia rezoliucija ir padėkojus sen. A. Kuchel už iniciatyvą nutarta 1) kreiptis į Alto skyrius, komitetus, organizacijas ir draugijas ir visą JAV visuomenę prašant remti šios rezoliucijos pravedimą".

Naujienos vasario 11 kalbėjo optimistiškai apie rezoliucijų priėmimą: "Galima tikėtis, kad ji bus vienbalsiai priimta senate ir atstovų bute".

Naujienose birželio 9 optimizmas dingęs ir parama atšaukiama:

"Kiek teko patirti, nėra jokios vilties, kad šioje kongreso

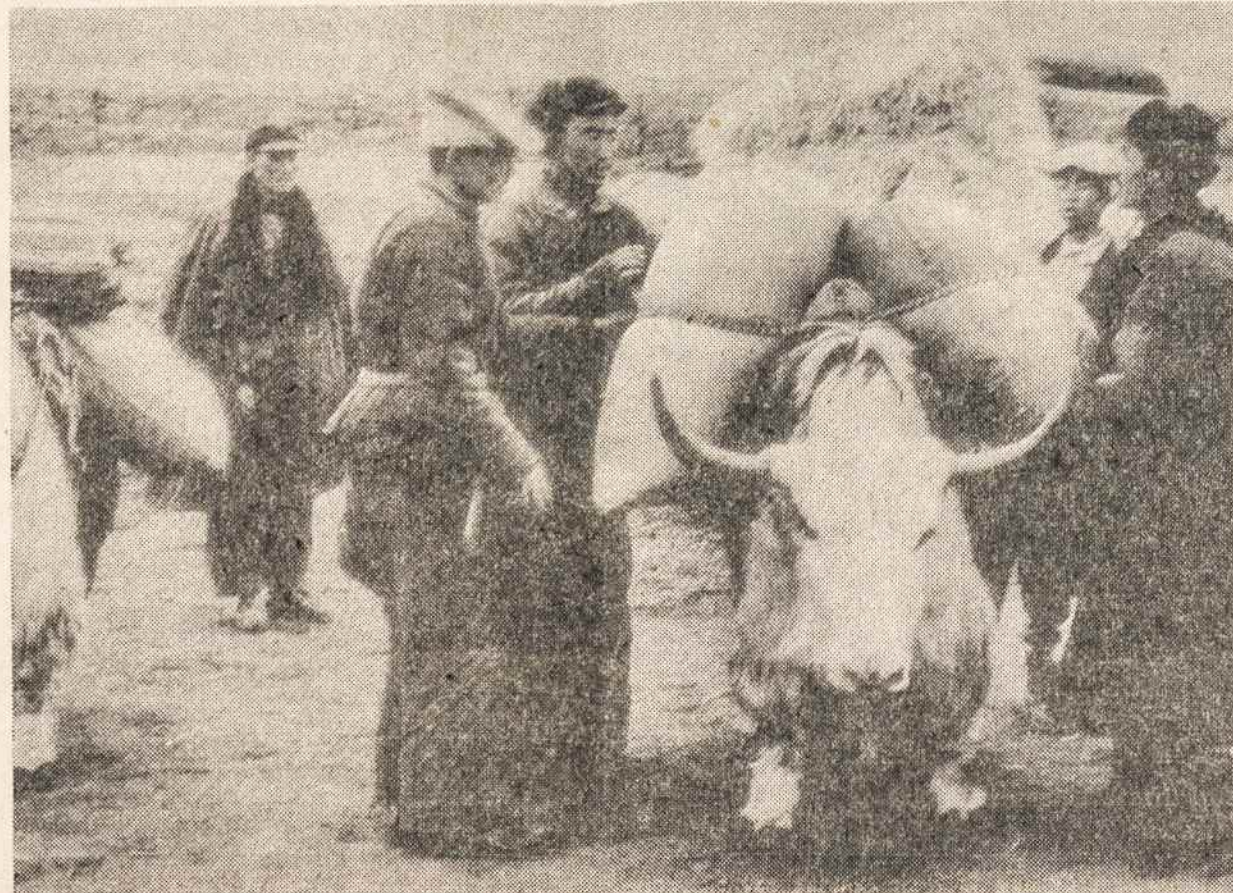
sesijoje bent vienas tų komitetų rezoliucija svarstys arba rekomenduos ją kongresui priimti".

Washingtono veiksnių konferencijoje ir pasitarime su latviais bei estais "niekas nesiu- lė remti Kuchel — Lipscomb rezoliuciją".

Nesiūlė, nes "laikas ir kitos aplinkybės yra nepalankios jos priėmimui. Gal būt, tai nėra aišku žmonėms, gyvenantiems toli nuo šios šalies politikos centro".

Tačiau tame centre ir toje pat veiksnių konferencijoje dalyvavo ir Vliko žmonės, o jie, iš tos konferencijos parvykę, išleido deportacijų minėjimui atsišaukimą, kuriame minėjo "pravedimą mums tikrai svarbių rezoliucijų kongrese" ir kvietė Amerikos "lietuvius masiškai akcijoje dalyvauti".

— Vysk. Jazeps Rancans, Rygos augziliaras, gyvenęs dabar Amerikoje (Grand Rapids, Mich.), buvęs nepriklausomos Latvijos seimo vicepirmininkas, birželio 12 minėjo 50 metų kunigystės sukaktį. Mokslus yra ejęs ir profesorius Petrapilio dvasinėje akademijoje.

VISUR ISNAUDOJIMAS. Komunistų okupuota Tibeto kolchoze surenkami javai valstybės duoklei.

WEISS & KATZ, INC.

187 ORCHARD ST., N. Y. C.

GR 7-1130

DIDMENŲ IR MAZMENŲ PREKYBA

DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ

vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt. Audiniai yra angliškos ir vietinės vilnos, šilko ir medvilnės Specialiai žemos kainos tiems, kurie siunčia audinius į užsienį.

Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klientam, Prašome užėiti ir pasižiūrėti!

SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ!

Tamsta rasi didelį pasirinkimą vilnonių medžiagų vyrų kostiumams ir švarkams, moterų eilutėm, suknelėm bei švarkams. Maišytos ir rayoninės medžiagos parduodamos griežtai urmo (wholesale) kainomis.

K & K FABRICS

1158 East Jersey Street, Elizabeth, N. J.

Telefonas: ELizabeth 4-1711

ATDARAS KETVIRTADIENIAMS IKI 9 VAL. VAKARO Mūsų kainos vyrų drabužiams prasideda nuo \$9.50 už pilną eilutę

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai

Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą PAMEGINKITE UŽEITI PAS MUS IR BŪSITE PATENKINTI

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

200 ORCHARD STREET NEW YORK 2, N. Y. Tel.: AL 4-8319

DABAR JŪS GALITE APLANKYTI savo artimuosius Lietuvoje.

Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parūpiname visas, sutvarkome rezervacijas ir kt. Smulkesnioms informacijoms rašykite/skambinkite daugiausiai patyriusiam kelionių biurui į R. Europą

Mes padedame jums atsikviesti savo gimines iš Sovietų Sąjungos

COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.

45 W. 45 Str. New York 36, N. Y. • Tel. Circle 5-7711

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by Intourist

Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminėms į bet kurią SSSR dalį.

SIUNTINIAI APDRAUSTI, PRISTATYMAS GARANTUOTAS — GAVEJAS NIEKO NEMOKA —

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupysite nei perkant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniams pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausią skyrių:

- NEW YORK 3, N. Y., 39 - 2nd Avenue — Tel.: AL 4-5456
- BROOKLYN 7, N. Y., 600 Sutter Avenue — Tel.: DI 5-8808
- BROOKLYN 21, N. Y., 506 Wilson Ave. — Tel. HY 1-5290
- LAKEWOOD, N. J., 126 - 4th Street — Tel.: FO 3-8569
- PATERSON 1, N. J., 99 Main Street — Tel.: MU 4-4619
- NEW HAVEN, Conn., 6 Day Street — Tel.: LO 2-1446
- PITTSBURGH 3, Pa., 1015 E. Carson Street — Tel.: HU 1-2750
- WORCESTER, Mass., 174 Millbury Street — Tel.: SW 8-2808
- HAMTRANCK, Mich., 11333 Jos. Campau — Tel.: TO 7-1575
- CLEVELAND 13, Ohio, 2683 W. 14th Street — Tel.: TO 1-1068
- CHICAGO 22, Ill., 2222 W. Chicago Avenue — Tel.: BR 8-6966
- CHICAGO 29, Ill., 2439 W. 69th Street — Tel.: WA 5-2737
- SAN FRANCISCO, Cal., 2076 Sutter Street — Tel.: F16-1571
- NEWARK 3, N. J., 428 Springfield Avenue — Tel.: BI 3-1797
- PHILADELPHIA 23, Pa., 530 W. Girard Ave., — Tel. WA 2-4035
- WATERBURY, Conn., 6 John Street — Tel.: PLaza 6-6766
- GRAND RAPIDS, Mich., 414 Scribner Ave., N.W. — GL 8-2256
- PASSAIC, N. J., 176 Market Street — Tel.: GR 2-6387
- DETROIT, Mich., 7300 Michigan Avenue — Tel.: VI 1-5355
- ATHOL, Mass., 61 Mt. Pleasant Street — CH 9-6245
- LOS ANGELES 22, Calif., 960 So. Atlantic Blvd. — AN 1-2994
- VINELAND, N. J., West Landis Ave., Greek Orthodox Club Bldg. Skyrius atidarytas penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais

MERCURY Parcel & Trading Co.

943 Elizabeth Avenue

Elizabeth, N. J.

Skyrių veda JONYNA SISIENE

Phone: ELizabeth 4-7608

Siuntiniai į —

LIETUVĄ, UKRAINĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ ir kitus kraštus

SIUNTINIŲ PRISTATYMAS GARANTUOJAMAS

Didelis pasirinkimas vilnonių atraižų vyriškom bei moteriškom eilutėm, paltam; vilnonės skaros, kilimai, lovų užtiesalai ir kt. — Priimami užsakymai ir raštu. Jums patarnaus lietuviškas moteris, kalbanti įvairiom kalbom. Mandagus, kruopštus ir nebrangus patarnavimas.

Kviečiame jus tapti mūsų klientais

Atidara nuo 8:30 val. ryto iki 8:00 val. vakaro Sekmadieniais nuo 8:30 val. iki 4 val. popiet.

Pagrindinė kontora: 80 East 7th Street, New York 3, N. Y.

Krautuvė: 75 East 7th Street • Tel. OR 4-3930

Mūsų firmos geriausia rekomendacija — tai tūkstančiai pastovių klientų visoje Amerikoje

SIŪSKITE Į LIETUVĄ IR SSSR

— DOVANA

— gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui, suknelei! Pasirūpinkite medžiagos išsiuntimu TUOJAU!

Siuntiniai pristatomi ne anksčiau, kaip po 1! — 2 mėnesių

Išpardavimas nepaprastai žemom URMO KAINOM atraižų vilnonės medžiagos - importuotos ir vietinės — 3 - juse krautuvėse

S. BECKENSTEIN, Inc.

118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525

Cor. DELANCY, N.Y.C.

KRAUTUVĖS ATVIROS KASDIEN IR SEKMADIENIAMS, ISSKYRUS ŠEŠTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 VAK. S. Beckensteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai. Važiuoti BMT išlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų, arba IND traukiniu D-6 Avenue iki Delancey Street.

Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

DARBININKAS

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKA, LDS
ORGANĄ DARBININKA ir LIETUVIŲ ŽINIĄS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$6.00	Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50	Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50	Pusei metų	\$3.50
Foreign	\$6.50	Užsienyje	\$6.50

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIŠ.
Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiskia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija netaisako. REDAKCIJA ir ADMINISTRACIJA: 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y. Tel.: GLenmore 5-7281

Vasaros pramogos gamtoje

Vasarinės pramogos gamtoje yra atsiradusios iš naminių vaisių. Tos vaisės buvo ir tebeapsitaiko dvejojosi: šeiminiškai susikviečia ir vaišina svečius, arba svečiai susieina ir susineša valgius bendram stalui. Pasinaudoja tikrai malonių šeiminių pastogė ir priėmimu. Abiem atvejais siekiama drauge pabūti, pasivaikšinti ir pasižiūrėti.

Piknikai yra atsiradę iš tų sutelktinių vaisių, kai jos buvo perkeltos į gamtą. Kaime to nereikėjo. Kaimo žmonės visada yra gamtos glėbyje. Piknikus išplėtė miestai: noras iš jų pabėgti, perkelti vaisių stalą į gamtą — pamarin, paežerėn, pamiškėn, medžių paunksmėn ar parko aikštelėn. Išvyksta piknikauti ar sustoja pakelėje visa šeima, kelios susidėjusios drauge, visa grupė pažįstamų. Maži rateliai turi tikslą gamtoje atsikvėpti. Didesnius sutelia organizacijos dar ir kitam tikslam: patelkti lėšų kultūros arba labdaros darbam.

Lietuvoje išvykos į gamtą turėjo grynai pramoginį tikslą. Dažniausia jaunimas susirinkdavo į vadinamas gegužines drauge pabūti, pasilinksinti, pašokti ir padainuoti. Caro laikais tai buvo tam tikra tautinė demonstracija. Tokios gegužinės yra pagarsėjusios ypač Šiaulių apylinkėse. Jose da lyvaudavo susipratę lietuviai inteligentai, studentai ir moksleiviai. Nepriklausomos Lietuvos laikais tokios tautinės demonstracijos nereikėjo, nes lietuviškumo niekas nesmelkė. Gegužines daugiau rengė atskiros organizacijos savo narių suartėjimui ir pramogai. Su pelnu nebuvė siejamos.

Amerikoje pirmieji lietuvių piknikai priminė daugiau lietuviškas gegužines. Jų tikslas buvo susieiti, pasižinti ir pasilinksinti, sutraukdavo dešimtis tūkstančių tada jaunų dar atėivių, kurie ilgėjosi savųjų. Ta mase pradėjo pasinaudoti organizacijos, parapijos ir vienuolynai. Šiandieną tikrai kai kurie vienuolynai tesutelkia didesnį skaičių savo rėmėjų, ir tai daugiau senųjų atėivių. Naujų atėivių pirmasis įkarštis lankyti piknikus, kad juose sutiktų pažįstamus iš Lietuvos ar Vokietijos, paskutiniaisiais metais yra atvėsęs. Yra kiek pabodęs ir vienodas, turginis piknikų pobūdis, nors jie ir vadinami lietuvių dienom. Kai kuriuose piknikuose yra nustumę kultūringumas ir net lietuviškumas. Vyrų pagrindinis tikslas — kuo daugiau patelkti lėšų. Nors tai daroma ir geriam tikslam, nevisus patraukia, o ypačiai jaunimą.

Jaunimui reikia ir jaunuoliškos programos. Yra klaida manyti, kad jaunimą patraukia tik šokiai. Patraukia ir programa, ir pikniko kultūringesnis pobūdis, ir žavesnė gamtos aplinka. Patraukia ir tada, kai jauniem paliekama daugiau iniciatyvos, kai jie organizuoja programą. Tai parodė neseniai praėję piknikas New Jersey apylinkėse. Jaunimas viršijo senąją kartą. Iš to, atrodo, galėtų pasimokyti ir kiti piknikų organizatoriai, jeigu jiem dar rūpi mūsų jaunimo dalyvavimas. Kas ir kokių tikslų pikniką beruošytų, jis vis tiek dar lieka viena iš priemonių lietuviškumui palaikyti. Vienas jau didesnis susijimas yra tam palankus. Tačiau reikia pritaikyti ir programą. Piknikui ji nelengva paruošti, bet kas ryžtasi, padaro.

Infliacija gali būti jaučiama dar ilgas metus

Kas yra infliacija ir kaip ji atsirado

V. K. BANELIS

Mūsų gyvenamasis laikotarpis dažnai yra vadinamas infliacijos amžiumi, nes gyvenimo pažanga eina didesniais žingsniais, negu pramato ekonominė krašto santvarka. Ypačiai šiame 20-tame amžiuje beveik visos pasaulio valstybės yra anksčiau ar vėliau pergyvenusios (ar vis dar jaučia) katastrofiškas ekonomines infliacijas. Daugybei žmonių jos yra atnešę skaudžių pergyvenimų. Todėl ir šiuo metu žmonės, gyvendami vakarų pasaulyje ir džiaugdamiesi aukštu pragyvenimo lygiu, visą laiką su nerimu ir didžiu rūpesčiu žiūri į ateitį, bijodami, kad jų sunkiai uždirbamų pinigų vertė nebūtų infliacijos negalastingai mažinama.

Kas yra infliacija, atsakyti vienu sakiniu būtų netikslu, nes ji priklauso nuo daugybės ekonominių, politinių net socialinių veiksnių. Tačiau įprastoje kalboje, kada kalbama apie infliaciją, suprantama kaip krašto piniginio vieneto vidaus bei užsienio rinkose pirkimo galios nuolatini mažėjimas.

Kodėl atsiranda infliacija?
Infliacija dažniausiai pasireiškia kraštuose, kur yra aukštai išvystyta pramonė, kur visokiausi produktai, reikmenys pagaminami greičiau, negu patys žmonės juos suvartoja, arba daugiau, negu gali suvartoti. Taip pat tuose kraštuose, kur pramonė maža, o darbo jėga didelė ir pigi.

Infliacijos požymis yra tas, kad bendras kainų lygis kyla. Tuomet pinigų kiekis apyvartojėje didėja greičiau, negu prekių ir patarnavimų paklausos kiekis rinkoje. Gi didėjant pinigų apyvartai, kiekvienas pilietis vidutiniškai turi pirkti daugiau pinigų ir tuo pačiu kiekvienam prekių vienetui atitenka didesnis pinigų kiekis. Paklausa auga — kainos kyla. O juo daugiau krašto finansinėje struktūroje pinigų paleidžiama į apyvartą, tuo greičiau ir kainos kyla. Taip palaipsniui atsiranda turimo pinigų pirkimo galios nuvertinimas — infliacija.

Amerikos infliacija
Amerikos infliacija yra matuojama Bureau of Labor's Consumer Price Index. Tas indeksas nustato kainų santykį už visokiasias naudojimus perka-

kad greitu laiku būtų sustabdyta.

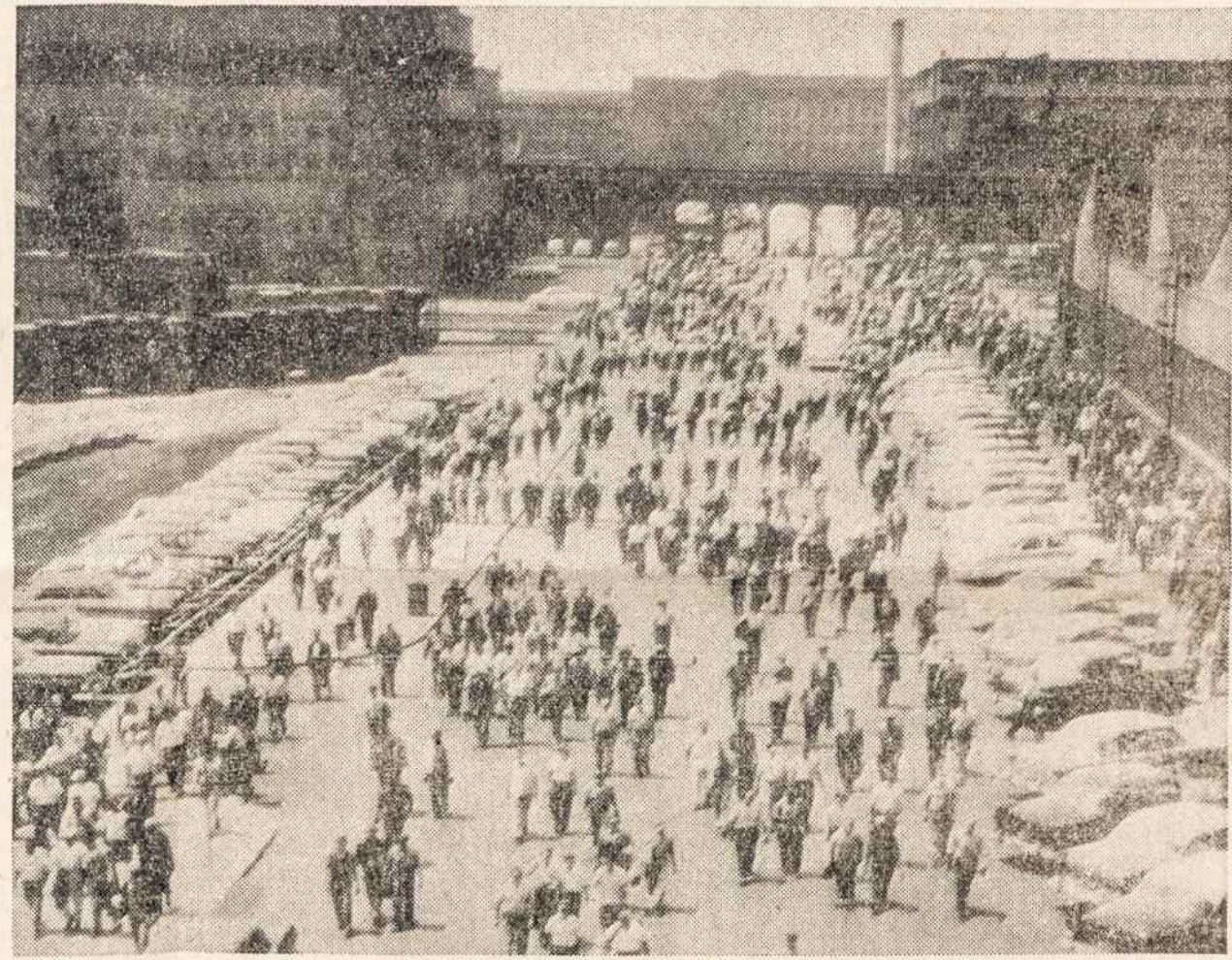
Įdomumo dėliai galime pažvelgti į statistiką, ir pamatysime, kad šiuo metu mūsų uždirbamas doleris, lyginant su 1940, tėra vertas truputį daugiau, kaip 50 centų. Vadinasi, kainos visokių prekių bei patarnavimų pakilo apytikriai dvigubai. Kas 1940 turėjo 5,000 ir tuos pinigus būtų išleides kokiai nuosavybei įgyti, tai šiuo metu už tą patį jam tektų atiduoti 10,000 dolerių.

Ateities perspektyvos

Dažnai pastebime spaudoje ekonomistus samprotaujant, kad Amerikos dabartinis modernus ūkis negali išvengti inflacijos. Kai kurie net galvoja, kad inflacija apvaldytu tempu kraštui yra net reikalinga. Iškilus Amerikos ekonomistai galvoja, kad šiuo metu yra trys pagrindiniai veiksniai, palankūs inflacijai: Amerikos federalinės valdžios vaidmens padidėjimas krašto ūkyje, išaugęs darbo unijų vaidmuo ir patarnavimų pramonės žymus išsivystymas Amerikoje.

Valstybės vaidmuo

Bendrai yra laikoma, kad kiekvienos valstybės vyriausybė daugiau ar mažiau yra linkusi į infliaciją. Mat, inflacijos eigoje gyvenimas žmonėms yra lengvesnis, turi daugiau pinigų kišenėse ir tuo pačiu jų daugiau išleidžia. Paprastai ne daug žmonių yra susirūpinę rytojaus diena, nes inflacija, lyg tas alkoholis, žmones linksmai nuteikia, ir daugumas balsuoja už tuos, kurie tokias sąlygas teikia. Gi inflacijos tikrai žalingos pasirodo pasėkos tik po eilės nerūpestingų metų. Krašto vyriausybės ir leidžiasi į visokias inflacinis eksperimentus, kurie laikinai žmonėms neša gerą gyvenimą, ir jie valdžia yra patenkinti. Rūpesčiai ateina po keleto metų ir patiems žmonėms ir vyriausybėms. Todėl sakoma: juo didesnė yra federalinės valdžios itaka JAV ekonominiame gyvenime, juo didesnis yra inflacijos pavojus. Šiuo metu nelaukiama, kad inflacijos grėsmė Amerikoje sumažėtų. Kai valdžia perima krašto ūkį tvarky-

AUTOMOBILIŲ PRODUKCIJA. Fordo darbininkai Dearborn, Mich., po darbo išeina prie savo mašinų važiuoti namo.

ti, ji užslopina privačią iniciatyvą (kaip yra socialistinės santvarkose). Tada inflacijos grėsmė labai didelė. Infliacija pasireiškia kaip chroniška liga.

Darbo unijos ir jų vaidmuo

Darbo unijų svarbiausias tikslas yra išgauti iš darbdavio sėkmesnį atlyginimą. Paskutiniame dešimtmetyje darbo unijos Amerikos ekonominiame gyvenime suvaidino svarbų vaidmenį ir daugeliu atvejų prisidėjo prie inflacijos. Uždarbio pakėlimo reikalavimuose dažniais atvejais darbo unijos buvo mažai racionalios — reikalavo didelių uždarbio pakėlimų. Jeigu savo reikalavimuose aukštesnių atlyginimų darbo unijos yra nuosaikios, tai jų siekiami išėina ir naudą darbininkams ir visam krašto ūkiui. Reikia žiūrėti, kad atlyginimų padidėjimai atitiktų produkcijos didėjimą, nes visiems yra aišku, kad atlyginimų perkamoji galia gali didėti tik tada, kai krašto ūkis gamina daugiau prekių. Jeigu produkcija nedidės, jei nebus naujų prekių didesnio kiekio, tai atlyginimų pakėlimas neatstieks tikslo; jų vienintelis rezultatas bus kylančios kainos.

Amerikos ūkyje produkcija paprastai didėja 3 — 3 su puše procentais per metus. Būtu tikslu manyti, kad vidutinis darbininkų atlyginimas turėtų didėti panašiu procentu, žinoma, atsižvelgiant ir į kitas daromųjų sutarčių detales. Nemažai ekonomistų yra nuomonės (jų yra ir valdžios aparate), kad darbininkų atlyginimų pakėlimai, ypač paskutiniame dešimtmetyje, daugeliu atvejų pralenkė bendrą krašto produkcijos kilimą. Dažnai ekonomistai tuo reikalu kelia rimtą susirūpinimą, juo labiau, kad darbo unijos, ypač šiuo metu, ir valdžios sferose igauna didelę galią. Daug unijų su atskirų pramonės šakų bendrovėmis yra sudarę ilgalaikes sutartis, kurios numato kasmet pakelti atitinkamai atlyginimus. Iš to reikia spręsti, kad ir ateityje bus didelis pagrindas kainom kilti.

Patarnavimo pramonės vaidmuo
Žymūs Amerikos ekonomistai įrodinėja, kad dabartinei inflacijai palankią dirvą su-

(Nukelta į 4 psl.)

PIETRO LEONI, S. J.

VATIKANO ŠNIPAS

ISTRAUKOS IŠ KNYGOS "SPIA DEL VATICANO"

(23)

Negalėjau su tuo jaunuoliu lenktyniuoti, nes buvau apspręstas su savo Dieviškuoju Svečiu ir nesigrauziau, kad Vieš pačiu nerodžiau didesnio jautrumo. Gi mano Viešpats, visada geras, kartą parodė, kad norėtų geresnio tausojimo. Atsitiko taip, kad 1951 metų Kūčiose turėjau išeiti į darbą su komanda, skirta labai sunkiam darbu. Svečiausiąjį pavadžiau saugoti artimiausiam tada savo draugui kun. Julijui K. iš Pakarpačio. Bet ir jam teko išeiti į darbą prie geležinkelio, kur nesitiekėjo manęs sutikti ir pamatyti ligi kitos dienos. Paliko ženklą, kad Svečiausiąjį padėjęs po pagalvę. Grįžęs ir nieko neradęs, baisiai susijaudinau, manydamas, kad kas nors bus paėmęs, palaikęs tai pinigine. Visą naktį jaudinau nemiegodamas. Tikrai ryte, tam kunigui grįžus, paaiškėjo, kad buvo palikęs po savo pagalvę, o aš nesusipratau pažiūrėti.

Koks buvo didelis džiaugsmas! Kristaus Gimimo šventė pavirtė tikromis Kalėdomis. Bet man buvo ir pamoka.

LŪZUS mano dešiniam raktikauliui, toje nelaimėje buvo ir laimė, kurios geidžiau nuo pirmųjų dienų Vorkutoje: dirbti sanitaru, kad galėčiau savo broliam pasitarnauti paslauga jų kūnui ir dvasiai. Tai galėjau daryti tris mėnesius 1948 ir paskui ištisus penkeris mėnesius. Be to, išsivadavau iš sunkaus "Anglies pagausinimo" darbo. Man buvo dar ta laimė, kad ligoninėje ir gyvenau, turėdamas padėti gydytojui ir ligoninės prižiūrėtojui. Darbas buvo naktinis — truko nuo 8 val. vakaro ligi 8 ryto. Mano pareiga buvo žiūrėti ligoninės švaros. Darbas nebuvo lengvas tada, kaip reikėjo naktį daryti skubi operacija arba atgabendavo daugiau sužalotųjų. Kai kiti kunigai barakuose sunkiai galėjo rasti kempelį mi-

šiom, man buvo labai patogų kur nors naktį pasišalinti ir mišias aukoti.

Apaštalavimu nepasiekdavau didesnių rezultatų, ypač su senaisiais sovietų piliečiais, net ir mirties atveju. Tai nebuvo koks atkaklus užsispyrimas, kiek nepasitikėjimas, kyla iš tikėjimo skirtingumo. Didelių pastangų reikėjo ir su vienu lietuviu.

Jis vadinosi Miklošius. Šis miško kirtėjas buvo jėga išplėštas iš tėvynės, atskirtas nuo žmonos ir dukters. Prieš tai buvo daug kartų iškviestas NKVD, bet nieku negalėjo pakaltinti. Pagaliau jam pranešė, kad sovietinė valdžia reikalinga tokių darbininkų kitoje vietoje. Neleidę nė namo grįžti, įsodinę į gyvulinį vagoną su dešimtimis kitų lietuvių, išvežė į rytus ir paskui nugabeno į šiaurę. Tai buvo tomis dienomis, kada milijonai ukrainiečių, estų, latvių, lietuvių, rumunų ir k. buvo vežami į Sibirą ir į arktines sritis. Jie buvo vadinami "laisvai deportuotieji". Buvo ištisų šeimų, bet žymiai dažniau — sudraskytų. Per valandą buvo pristatomi į geležinkelį, leidus pasiimti tikrai vieną ryšulį. Visa kita buvo konfiskuota.

Taip čia pateko ir tasai lietuvis, miško kirtėjas, kuris sovietam buvo reikalingas "miško darbam" ten, kur miškų vi-

sai nebuvo. Atsiradęs Vorkutos tundroje, pasidarė nervintis, opus, nieku nepasitikintis, visus įtariąs. Nors gyveno su mumis, bet jo padėtis buvo kitokia, negu mūsų. Jeigu sveikata leisdavo, galėdavo ir turėdavo stovyklą palikti, tačiau neturėjo teisės iš Vorkutos pasitikėjimą. Buvo ir daugiau laisvų ligonių, kuriuos priimdavo mūsų chirurginis skyrius.

Kol buvo bendroje palatoje, drauge su kitais ligoniais ir prižiūrėtojais, rodėsi tik pakantus mano patarnavimam. Ji visą reikėjo aptarnauti, nes nebejudino nė kojų. Visas jo organizmas nykte nyko be vilties ... Pamažu įgijau visiška jėga pasitikėjimą ir parūpinau lietuvių kunigą išpažinčiai. Tuo metu, tartum kokiom patyčiom, buvo pranešta, kad duodama laisvė ir "pasas" keliauti Sovietų Sąjungoje, kur nori ... Tokios "malonės" jam nebe reikėjo ... Slaptai aprūpinau jį šventais sakramentais 1949. Jis gavo iš Dievo visiška laisvę.

VELYKOM 1949 ruošėmės aukoti mišias 25 barake. Mano buvo pasiūlyta aukoti Ryto apeigomis, celebruojant vyskupui Jurgijui Lakotai, Przemyslo augziliarui, ir vienam ukrainiečių kunigui. Savo prašymus nukreipėme į vieną jaunuolį ukrainietį, "ortodoksą",

kaip mums atrodė, patikimą, kad leistų mišias aukoti medicinos kabinete ... Man ir dabar neaišku, kokių būdu žinios pasiekė politinę stovyklą vadovybę apie mano religinę akciją. Gal buvau išduotas? ... Dar Verbu sėkmadienį atėjo sargybinis, paliepė pasiimti daiktus ir nuvedė į vadinamą "mažąją zoną". Ten buvo izoliacijos kameros ir vadinamas "Bur" — griežtos disciplinos barakas. Čia išbuvau uždaras 100 dienų. Kančia buvo nemaža: visą laiką po raktu, stoka maisto ir oro, be ryšių su stovykla ... Tik po trijų mėnesių sušvito viltis išsilaisvinti iš izoliatoriaus, pakeitus mūsų žonos kapą. Naujasis apėjo izoliatorių, kiekvieno klausinėdamas ir žadėdamas amnestiją. Pareiškiau, jog man nežinoma už ką esu nubaustas. Iš komentanto žodžių supratau, kad mano kaltė — tai tikėjimas. Jis mane paklausė, ar dar tebetikiu Dievą.

— Daugiau negu pirma.
— Kodėl? Kokie įrodymai?
— Matydamas žmogiškąjį žiaurumą, dar labiau įsitikinau, kad velnias egzistuoja. O jeigu yra velnias, turi būti ir Dievas.
— Kvaaili plepalai! — man atrėžė.
— Iš kitų jo klausimų supratau, kad mano kaltė — tai anas ruošimasis aukoti Velyko-

se mišias. Dar tą pačią dieną izoliatorius buvo beveik išuštintas, o mane paliko. Tik po 7 ar 8 dienų nuvedė į ambulatoriją, kur daktarė, beveik nežiūrėjusi, nukreipė į ligoninę atgauti sveikatos. Pagalvojau, kad kur nors išsiųs, nes taip buvo daroma su iškeliamaus. Anoji gydytoja žydė neturėjo stovykloje gero vardo, nes labai paviršutiniškai sprendė apie ligonius, bet man nebuvo pikta. Kai po 2 ar 3 dienų prie ambulatorijos vieno kriminalisto buvo kirviu užmušta, man jos tikrai pagailo.

ANTRĄ jau žiemą dirbau prie šalto vandens tiekimo... 1951 balandžio 9 kun. Julijus G. iš Pakarpačio paprašė, kad leisčiau jam mišias aukoti savo kabinoje. Rytų apeigų mišiom reikėjo apie valandos laiko. Jį uždaręs ir pasiėmęs kastuvą, išėjau valyti nuo takų sniego, žiūrėdamas, ar kas neateina. Valandą laiko beveik praėjo, bet aš neskubėjau. Staiga pasisukęs sargybinis. Rades patalpą užrakintą, pareikalavo atidaryti. Išsitraukęs raktus, delsiau ir balsiai kalbėjau, kad kun. Julius G. suskubty suslėpti liturginius daiktus ... Tam kunigui išėjus, sargybinis ėmė krėsti mano kambarelių. Zvilgterėjo po pagalvę, pasirausė po staliuku ir, lyg kieno nurodytas, kyšterėjo ranką už Mari-

jos paveiklo kampe. Man gyslose sustingo kraujas. Ten laikiau svečiausiąjį rytminių komunijos dalinimui. Kareivį griežtai įspėjau neiešti, nes tai Svečiausias. Ištiesiau ranką maldaudamas atiduoti ir žadėdamas jam parodyti, jog sakau tiesą. Mano ranką grubiai atstumes, maišelį ištraukė iš už paveiklo. Nesiryžau jėga atimti, kad nepasidaryčiau dar prasčiau. Prašytė prašiau aimnuodamas, kad atiduotų. Padėjo ant komodos ir išėjo.

Ryte pas mane prisistatė vyriausias stovyklos vadovas kapitonas Gavriuscinas. Pradėjo kabinėtis dėl Madonos paveiklo ir medinio kryželio, paklausęs, ar tai mano darbas, nes tokius radęs kitame stovyklos sektoriuje. Atsakiau, kad ne mano daryta. Paveiklą ir kryžių nuplėšė nuo sienos ir pradėjo pamokslauti:
— Tai kuo užsiimi?
— Prižiūriu švarą šios patalpos ir stovyklos takų.
— Ne, verties tikėjimu. Šią patalpą pavertė bažnyčia. Čia mišias aukoji, išpažinties klausai, pamokslus sakai. Žodžiu, čia atkūrei savo parazitinį gyvenimą. Matai! Maniau, kad esi susenęs invalidas, o pasirodėi besąs žmogus, kuriam reikėtų gerokai padirbėti. Čia gi nieko nedarai, tik užsiimi obskurantizmu ...
(Bus daugiau)

Lietuvės moterų kongrese

Balandžio 29 — gegužės 5 Romoje įvyko pasaulio katalikių moterų organizacijų unijos jubilėjinis kongresas. Unijai priklausė 36 milijonai katalikių moterų. Kongrese dalyvavo 65 kraštų atstovės. Iš pavergtų kraštų buvo Česlovakijos, Jugoslavijos, Lenkijos, Lietuvos, Ukrainos ir Vengrijos sąjungų delegatės. Pasaulio lietuvių katalikių organizacijų sąjungai kongrese atstovavo B. Šlepetytė - Venckuvienė iš Paryžiaus, P. Ivinskienė iš Romos ir viena atstovė, neseniai atvykusi iš Lietuvos, Australijos lietuvių katalikių moterų draugijai atstovavo A. Ukevičiūtė.

Iškilmingame kongreso atidaryme tarp eilės kitų reikšmingų kalbų, visų pavergtų tautų katal. moterų vardu žodį tarė B. Šlepetytė - Venckuvienė. Jos

kalba buvo pertransliuota per Vatikano radiją.

Kongresas svarstė temą "Katalikė moteris, modernaus pasaulio vienytoja, Kristaus ir Bažnyčios šviesoje". Temos gilesniam išstudijavimui buvo sudarytos septynios komisijos. Pavergtų tautų delegatėms ypatingai svarbi buvo komisija, svarstiusi marksistinių materializmą. Turėjo galimybės pformuoti pasaulio katalikių organizacijas apie priemonės bei metodus, kaip komunizmas reikiams sovietų užimtuose kraštuose. Šiai komisijai pirmininkavo B. Venckuvienė.

Kongreso dalyvės buvo priimtoms audiencijose pas Šv. Tėvą. Popiežius Jonas XXIII pasakė kalbą, kuri buvo didžiausias paskatinimas viso pasaulio katalikių moterų ateities darbams.

Svarbesnieji kongreso momentai buvo perduoti Italijos televizijos ir vėliau Eurovizijos. Žiūrovai kelis kartus matė lietuves tautiniuose rūbuose. Lietuvės taip pat buvo daugiausiai iš visų kongreso dalyvių filmuojamos ir fotografuojamos.

Kongreso pabaigoje į unijos tarptautinį biurą iš pavergtų

tautų vėl perrinkta B. Šlepetytė - Venckuvienė.

Kongreso eiga, žymesnes jo paskaitas bei kalbas aprašė viso pasaulio spauda, o ypač L'Osservatore Romano, La Croix, Le Monde, Le Figaro ir kt. L'Osservatore Romano įsidėjo pasikalbėjimą su B. Venckuvienė. Pasikalbėjime iškelta tragiška religinė padėtis Lietuvoje, bet ir nepalaužiama valia išlikti ištikimais savam tikėjimui. Iškeltas lietuvių moters vaidmuo tautinės sąmonės ugdyme

Religinė pagalba lietuvių tautai

Nuo pat krikščionybės įvedimo Lietuvoje katalikų religija niekuomet nebuvo taip persekiojama, kaip dabar, komunistinio jungo prievartoje. Po Stalino mirties, tiesa, daug tremtinių yra jau grįžę iš Sibiro, laisviau galima rašyti ir gauti laiškus, leidžiama gauti ir siuntinius iš užsienio, nors ir su dideliais maitais bei varžymais; daugiau Lietuvoje išleidžiama lietuviškų knygų, veikia lietuviškos mokyklos. Tik religiniu atžvilgiu ne mažiau pagerėjimo nesimato. Priešingai, Chruščiovo laikais religija persekiojama su didesniu įnirtumu. Katalikams neleidžiama turėti nė vieno religinio laikraščio ar žurnalo. Per visą laiką nepasirodė jokia religinio — dvasinio turinio knyga, išskyrus vieną maldaknygę. Dar labiau suvaržyta religinės spaudos gavimas iš užsienio. Paliktoji tik vieną kunigų seminariją baisiai varžoma, ir vos ne vos vegetuoja. Panaikinta visi vienuo-

lynai, daugybė bažnyčių uždaryta ar paversta sandėliais, muzėjais, o ir paliktos apkrautos nepakeičiamais valstybiniais mokesčiais.

Mums, lietuviams, gyvenantiems laisvėje, šiandien labiau sūsi turi rūpėti, kokia bus lietuvių tauta ateityje: bedieviska ar tikinti. Lietuvių tauta, virš 500 metų išlaikiusi Kristaus tikėjimo šviesą, turi tokia ir išlikti. Visi lietuviai katalikai, va dovaujant dvasiškajai ir inteligentam veikėjui, turi įtempti visas savo jėgas, aukoti ir pasiaukoti šioms kilnioms tikslams atsiekti. Prieš organizuotą bedievišką srovę tik sujungtomis pastangomis tegalima atsilaikyti.

Labai malonu pažymėti, kad Amerikos kardinolai, arkivyskupai ir vyskupai jau suprato šią tragišką lietuvių tautos padėtį ir teikia ne tik moralinę, bet ir materialinę pagalbą. Jų iniciatyva, pritarimu ir parama, per Amerikos Kunigų Vienybę įsteigta centrinė lietuvių katalikų religinės šalpos įstaiga, pavadinta "Lithuanian Catholic Religious Aid, Inc." — Lietuvių katalikų religinė šalpa. Jos centras įsikūrė 225 S. 4th St., Brooklyn 11, N. Y., USA. Amerikos episkopatas savo konferencijoje Washingtone šią įstaigą ne tik pripažino ir aprobavo, bet kasmet skiria 20,000 dol. šios religinės šalpos reikalams. Be to, iš savo tarpo jie paskyrė vyskupą E. Swanstrom šios įstaigos globėju ir veikimo koordinatorium.

Bet nepakanka tik Amerikos vyskupų paramos. Reikalinga ir didesnio visuotinio lietuvių kunigų ir tikinčiųjų glaudaus prisidėjimo ir bendradarbiavimo. Jei Amerikos vyskupai taip nuoširdžiai supranta lietuvių tautos nelaimę, tai juo labiau lietuviams laisvam pasauly būtina darbu ir aukomis prisidėti prie tos veiklos ir ginti visur ir visomis priemonėmis lietuvių religines teises pavergtoje tėvynėje.

Dera pažymėti, kad šiai lietuvių katalikų religinei šalpai veikliai vadovauja vienintelis laisvėje vysk. Vincentas Brizgas, o vicepirmininkais yra prel. Jonas Balkūnas, kun. Juozas Cepukaitis, klebonas kun. Norbertas Pakalnis. Išdinininku yra kun. Juozas Aleksišius, o sekretoriumi kun. dr. Vincas Bartuška. Reikalų vedėjo pareigas eina kun. Stasys Raila. Lietu-

MILDA IR RŪTA JAKOBAITYTĖS

CLEVELAND, OHIO

Milda ir Rūta Jokūbaitytės, gavusios Clevelando Liet. Bendr. II-sios apylinkės valdybos skirtas dovanas, kaip geriausias šių metų šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokinės.

Milda ir Rūta taip pat yra pirmosios mokinės ir amerikoniškojo šv. Marijos mokykloje, gavusios šiais metais pagyrimo pažymėjimus (Honor Roll).

Vasaros metu juodvi dalyvauja Show Wagon programoje kaip šokėjos. Tasai Show Wagon — tai konkurso keliu at-

rinktų geriausių šokėjų, dainininkų, muzikų bei akrobatų grupė, išpildanti programą įvairiose mokyklų bei sporto aikštėse. Grupei vadovauja miesto valdybos skirta direktorė Mrs. W. Hodges. Programa būna kiekvieną vakarą per dešimt savaitių.

Malonu pažymėti, kad abi Jokūbaitytės visus sugeba ir nesibijo pasirodyti kaip susipratusių lietuvių. Linkėtina, kad juodvi pasilikti ir toliau tokiomis tiek savųjų, tiek svetimųjų tarpe.

Studentų ateitininkų vasaros stovykla

Studentų Ateitininkų Sąjungos 1961 vasaros stovykla bus Lake Ariel, Pennsylvania stovyklavietėje, rugp. 19-30. Sąjungos metinis suvažiavimas taip pat bus stovyklos metu, rugp. 28 - 30.

SAS valdyba ruošia įdomią paskaitų bei diskusijų programą. Prie paskaitininkų stovykloje svečiuosis kviešti asmenys, kurie yra sutikę praleisti savo atostogas studentų tarpe, kad galėtų padėti praveisti diskusijų religinės šalpos vadovybė turi daug svarbių veiklos planų, kaip leidimą religinių, apologetinių knygų, ugdymą naujų pašaukimų ir kunigų, rėmimą ir tobulinimą religinių radijo programų, teikimą pašalpų kunigams ir vienuoliams ir kt. Visų mūsų katalikų ir dvasiškių pastangos tikrai duos daug naudos ir atneš reikiamų vaisių.

Mons. Kl. Razminas

INFLIACIJA...

(Atkelta iš 3' psl.)

daro patarnavimo pramonės išplėtimas, ypač paskutiniame dešimtmetyje. Kaip žinia, patarnavimų pramonė priklauso viešbučiai, restoranai, pramogų ir pasilinksminimų užėigos, kelionės, spauda, radijas, televizija ir tt. Šioje srityje atskiro žmogaus darbo jėga vaidina patį svarbiausią vaidmenį, nes mašinių naudojimas yra dar labai ribotas. Todėl darbo produktyvumas patarnavimo industrijoje didėja labai nežymiai. Tuo tarpu patarnavimo pramonės darbininkų dauguma sudaro nedideles unijas, kurios reikalauja vis aukštesnio atlyginimo. Pramonės savininkai yra priversti kelti atlyginimus, nors jų pramonės darbininkų pro-

duktingumas nedidėja atitinkamu santykiu su alga. Tas faktas verčia kelti įvairių patarnavimų kainas. O kai pradeda kilti patarnavimų kainos, tai yra akstinas ir kitų industrijoje šakų prekių kainų kėlimui. Patarnavimų pramonė yra labai svarbus ir svarus veiksnys Amerikos moderniajame ir aukštai civilizuohtame gyvenime.

Išvados

Dauguma Amerikos ekonomistų galvoja, kad infliacijos pavojus bus jaučiamas dar ilgu metus, nors netikima; kad pasikartotų 1940 — 48 infliacija.

Kainų kilimas bus jaučiamas, ir taupytojui reikia galvoti apie investavimo galimumus.

AUKŠČIAUSIAS TEATLYGINA

Vakaras. Klūpome koplyčioje, aukodamos Visagaliui padėkos maldą. Bet kartais nebėra žodžių, — ypač po dienos, kuri atnešė daug malonių. Tokia diena buvo gegužės 28.

Mūsų sodybon privažiavo seniai lauktų svečių. Su meile ruošėmės. Net ir saulė po lietingų dienų pasirodė. Seimas. Bet seimas — toks oficialus žodis! Buvo — šventė, kurios laukėme, kuri mus paliko patirpintas, dėkingas. Buvo šventė, per kurią kartu su rėmėjais planavome: ateityje matėme linksmas mergytes stovykloje, ramius senelius Matulaičio namų pavėsyje.

Ir pažvelgėm praicitin. Per metus mums tiek daug padėta! Bendradarbiai ir mes dalinomės, suteikdami vieni kitiems tai, ką turime. Vieni be kitų nepasiektume to aukšto idealo, kuris visiems pastatytas.

Džiaugėmės, galėdamos parodyti už Šiluvos Marijos statulos naują lietuvišką mozaiką, dėka E. Lankauskiėnės, fundatorės, kuri ta proga buvo atvykusi iš Cicero, Ill. Pravažiuoja ir tamsoje mato apšviestą Lietuvos Globėją.

Diena buvo graži, nes tiek asmenų, organizacijų bei būrelių prisidėjo. Žinome, kad be jų nei ta diena, nei platesnė mūsų veikla nebūtų įmanoma. Ačiū!

Padėkos maldą aukojame už daug gerų draugų, su kuriais tą dieną šventėme. Tėvas Kęstutis Trimakas, S. J. aukoją šv. mišias. Prel. P. Juras pasakė stiprų, jautrų pamokslą. Kun. V. Martinkus vadovavo Šiluvos Marijos garbei procesijai. K. Mockus pravedė seimą. Dr. P. Kaladė skaitė įdomią paskaitą. Rezoliucijų ir mandatų komisijos daug prisidėjo. Didžiausia dalis — prel. P. Juro, pirmininko, ir visos Centro Valdybos.

Skyriai ir kolonijos, ypatingai Worcesterio, Waterburio, Lawrence, So. Bostono, Brocktono mums buvo malonūs. Iš Bridgeporto J. Kariėnė surinko aukų, nors skyriaus ten nėra. Worcesterio Moterų Sąjungos 5 kuopa pažadėjo kambarį Matulaičio namui. Tą patį pažadėjo ir Lawrence kongregacijos rėmėjų skyrius.

M. Giraitienė iš Worcesterio, savo vyro a. a. Andriaus atminimui paaukojo 1,000 dol. Matulaičio namams. P. Keblinskaiai iš Brocktono pažadėjo 1,000 dol. ir jau paaukojo 300 dol.

Atskira padėka Verai Ermalavičiūnei, paaukojusiai 1500 dol. savo ir savo vyro atminimui, įrengimui lauko stacijom vienuolyno sodyboje.

Darbininkui dėkojame už straipsnius ir radijo pranešimus už skelbimus.

Dėkojame visiem aukotojams, visom organizacijom — sveikiniosiom, parėmusiom. Dėkoja-

me šventėje dalyvavusiems ir tiems, kurie iš tolo malda ir auka prisidėjo. Ačiū!

Vakaras. Pasibaigė nuoširdi šventė, metai veiklos. Kartais nebėra žodžių. Todėl, tą vakarą, patyrusios tiek kitų atsidėjimo ir aukos, mūsų padėkos maldą buvo tyli ir ilga. Ji būna kiekvieną dieną.

Dėkojame Jums, ir dėkojame Aukščiausiam už Jus!

Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys

DAIL. V. K. JONYNO vitražas Christian Brothers naujokyno bažnyčiai Narraganset, R. I.

V. K. Jonynas laimėjo vitražų konkursą

Netoli nuo New Yorko, Wilton, Conn., yra Notre Dame seserų mokytojų vienuolyno centras, kuris stotasi koplyčia. Statytojai paskelbė vitražų konkursą, į kurį pakvietė studijas Jonyno ir Shepherd, Jean-Jacques Duval, Lamb, M. Ingrand, Jean Barillet, Conrad Schmitt, Rambusch Decorating Co. Jury komisiją sudarė koplyčios architektas Robert H. Mutrus, vienuolyno atstovė ir pakviesti architektai. Komisija atrinko dail. V. K. Jonyno padarytus vitražų projektus. Dėmesį patraukė spalvos, dinamiškos kompozicija, stilizuotos figūros.

Koplyčios visa architektūra yra moderni. Ypač daug vietos skiriama vitražam, kuriem paliktos abi šoninės sienos. Prie durų vitražiniai langai yra siauri ir labai aukšti — nuo grindų ligi lubų. Altoriaus link vitražų aukštis mažėja, o plotis didėja. Viso viename šone

yra aštuoni langai, kurių plotis maždaug 1500 kvadratinų pėdų. Tiek pat langų ir kitame šone.

Jonyno ir Shepherd studijai atiteko visi darbai: Studijoje jau nekartą lankėsi architektas R. H. Mutrus ir padarė naujų užsakymų. V. K. Jonynas suprojektavo Kryžiaus kelius, kurie bus padaryti iš cemento ir pritvirtinti prie kolonų. Koplyčioje numatomas modernus altorius su medžio lentų plokštėmis. Jom V.K. Jonynas nupiešė 12 apšaltų, kurie bus išpaušyti medyje.

Siuo metu V. K. Jonyno studija baigia vitražus Maspetho lietuvių bažnyčiai. Kiek anksčiau dekoravo Christian Brothers naujokyno bažnyčią Narraganset, R. I. Ten Jonyno suprojektuotas didžiojo altoriaus fonas ir padaryti abiejų šonų dideli vitražiniai langai, kuriuose įkomponuoti ir Kryžiaus keliai. (p.)

Atsiūsta paminėti

Pranas Naujokaitis. — ILUŽE TILTAI, romanas, išleido Vašgos leidykla New Yorko, Viršelį piešė V. Čičūnas, 236 psl. Kaina 2,50 dol.

Alė Rūta — BROLIAI, romanas, išleido Nidos Knygų Klubas Londone, 320 psl. Kaina 1,50 dol.

Ateitis, gegužės mėn. numeris. Rašo: Kun. J. Kidykas, S. J. — Baisi katastrofa, R. Romanus — Ubi stas, studente ateitininke, O. Baužienė — Abstraktusis menas ir žiūrovas, K. Bradūno eilėraščiai, J. Katelytė - Čikotienė — Pfrancūzės rašytojos, S. Liulevičiūtė — Religinio žmogaus romanai — William Goldin, kun. V. Bagdanavičius — Kova su komunizmu ir k. Redaguoja kolektyvas.

Lituanus, š. m. nr. 1, rašo: Vincas Rastenys — Sovietų pirmosios "revoliucijos" padariniai, E. Maciūka — Lietuvos žemės ūkis, dr. Marija Gimbutienė — Liaudies meno kilmė, dr. Jurgis Baltrušaitis — Menas ir amatai lietuvių aplinkoje, Jonas Balys — Lietuvių daina; įdėta keletas lietuvių dainos vertimų, dr. Antanas Maceina — Liaudies dainos ir tautos charakteris. Redaguoja Alina Staknienė, K. Čerkešius, Rasa Gustaitytė, Danutė Jesaitytė - Picabia.

Knygų Lentyna, sausio — kovo mėn. Įdėta St. Pilkos straipsnis apie Ex Libris, skelbiama praeitų metų knygų ir periodikos bibliografija. Redaguoja Aleksandras Ružancovas, leidžia Vytautas Saulius.

Sakalų keliai, Chicagos aukštesniosios lituanistinės mokyklos moksleivių metraštis, iliustruotas, 96 psl. Išleido tėvų komitetas.

MOTERIS, balandžio — birželio numeris. Rašo: Pr. Paulikonis — Lietuvių moteris kovoje už tautos išlikimą, Marija Aukštaitė — Motinos veidas (eil.), J. Matulionis — Sibiro maldų knyga, D. Petrutytė — Jautriniai laikotarpiai dvasinėje vaiko plėtroje, Z. Puikytė - Balvočienė — Eilėraščiai, Mary Webb — Tėvo namuos, Gabriele Mistral — Vyrui, A. P. K. — Moters moralinės vertybės Vincento van Gogh kuryboje, R. Kulienė — Lietuvio akademiko įtaka brestančiai kartai, N. Kulpavičienė — Kelionės įspūdžiai Ispanijoje, J. Svabaitė - Gylienė — Bėgimas, I. Pavilaniėnė — Lietuvių kalba ir indoeuropiečių kalbų šeima, Kelionė į Rambynų Joninių šventę, Amžinos atminties dr. Adolfas Šapoka, G. Vaičiūnaitė — Pro virtuvės langą, Matusevičiūtė, administruoja — Bronė Pabedinskienė. Leidžia Kanados Lietuvių Katalikių Moterų Draugija.

— Kun. Viktoras Poimanskis, dirbęs kurį laiką Darbininko administracijoje, grįžo atgal į Albany vyskupiją ir yra paskirtas šv. Klaros ligoninės kapelionu Schenectady, N. Y.

Didžiausia ir gražiausia Lietuvių Vasarvietė Atlanto pakrantėje

LAKE HOTEL
ASBURY PARK, N. J. 7th ir Park Aves. • PProspect 4-7788

Gražūs kambariai — Šviežias maistas — Zemos kainos
Savaitgaliais muzikai vadovauja A. Kačanauskas, "Anchor Room" barui — D. Averka, raštinėi — V. Sirusas. Sav. Kubaiciai ir Zemaiciai.

LOS ANGELES šv. Kazimiero parapijos kleb. kun. J. Kučingis Lietuvos dienos publikai pristato prof. M. Biržišką (k.).

LIETUVIŲ DIENOS programos vedėjas Joseph J. Peters pristato filmų aktorę Rūta Kilmonytę.

Iš Los Angeles lietuvių gyvenimo

Birželio 17 šv. Kazimiero parapijos salėje įvyko Lituanistinės šeštadieninės mokyklos mokslo metų užbaigimo aktas. Mokykla mokslo metų pradėjo su 43 mokiniais, mokslo metų gale turėjo 37. I ir II skyr. mokytoja buvo A. Balsienė; III, IV ir V skyr. — O. Razutienė, kuri, be to, dėstė visiems skyriams dainavimą; VI skyr. mokė J. ir El. Kojeliai, VIII skyr. auklėtojas buvo V. Tamulaitis, be to, dėstė mokyklos vedėjas I. Medziukas ir J. Jodelė. Tiek mokytojas aukštesniuose skyriuose buvo kun. A. Valiūška, o žemesniuose — seselė Liora. Kiekvieno skyriaus pažangiausi mokiniai buvo apdovanoti knygomis: I skyr. A. Kiršonis, II skyr. R. Kojelytė ir R. Motiejūnaitė, III skyr. A. Butkutė, IV skyr. A. Arbas ir A. Ivanuskaitė, V skyr. D. Kojelytė, VI skyr. J. Butkus ir E. Motiejūnaitė, VIII skyr. G. Gustaitė. 8-rių metų mokyklos kursą išėjo ir išlaikė egzaminus: Giedra Gustaitė, Danguolė Razutytė, Laima Stančikaitė, Daiva Tamulaitytė ir Gytis Tamulaitis. Jiems mokyklos vedėjas I. Medziukas įteikė baigimo pažymėjimus, pasveikino ir palinkėjo nenutolti nuo lietuvių kultūrinio gyvenimo, įsi-

jungiant į organizacijas, tautinių šokių ansamblius, vaidybos ratelius ar chorą. Dar sveikino mokyklos tėvų komiteto pirmininkas J. Motiejūnas ir LB Los Angeles apyg. pirmininkas K. Liaudanskas. Mokyklą baigusiu vardu kalbėjo L. Stančikaitė, dėkodama mokytojams ir tėvams, sudariusiems galimybę įgyti daug naudingų žinių, kurias žadėjo panaudoti lietuvių tautos vardu kelti.

Lituanistinių dalykų varžybos
Birželio 17 šv. Kazimiero parapijos salėje įvyko ir lituanistinių dalykų varžybos, kuriose dalyvavo lituanistinės mokyklos ir parapijos mokyklos lituanistinės klasės mokiniai. Žemesniųjų skyrių mokiniai skaitė ir deklamavo eilėraščius, o vyresniųjų buvo tikrinamas ir bendras lituanistinis žinojimas. Komisija, susidedanti iš rašyt. J. Gliados, Alės Rūtos - Arbenės ir A. Brazdžionienės, po kruopštaus įvertinimo, paskelbė kursą išėjo ir išlaikė egzaminus: Giedra Gustaitė, Danguolė Razutytė, Laima Stančikaitė, Daiva Tamulaitytė ir Gytis Tamulaitis. Jiems mokyklos vedėjas I. Medziukas įteikė baigimo pažymėjimus, pasveikino ir palinkėjo nenutolti nuo lietuvių kultūrinio gyvenimo, įsi-

L. Kojelis ir R. Arbaitė, II skyr. R. Kojelytė ir R. Motiejūnaitė, IV skyr. A. Arbas ir D. Steikūnaitė, V skyr. D. Kojelytė, B. Pakalniškytė ir R. Motiejūnaitė, VI skyr. E. Motiejūnaitė, B. Kazlauskaitė ir J. Butkus, VIII skyr. G. Gustaitė ir D. Razutytė.

Be anksčiau Darbininke paskelbtų aukotojų, lituanistinių varžybų fondui keletą knygų padovanojo Lietuvos Dienų žurnalo leidėjas A. Skirius, J. Kojelis vieną khygą, o kleb. kun. J. Kučingis parap. mokyklos lituanistinės klasės mokiniams davė 4 dovanėles pinigais.

Solidari kolonija

Energingom Lietuvos Bendruomenės apylinkės pastangom ir entuziastišku kolonijos lietuvių solidarumu, per porą mėnesių buvo sukaupta reikalinga suma ir praėjusių metų gale įsigyti Lietuvos namai.

Direktorių taryba šiuo metu ryžtasi naujam žingsniui. Skelbiamas akcijų antras platinimo etapas įsigyti patalpų tobulinimui, inventoriaus papildymui ir skolų sumokėjimui. Prieš darydami šį naują žingsnį, Direktorių taryba tarėsi su vietos organizacijų vadovybėmis. Pasitarime dalyvavo apygardos ir apylinkės, Alto, Balfo, Kat. Federacijos, vyčių, ramovėnų, skautų, ateitininkų, frontininkų ir k. organizacijų pirmininkai arba atstovai. Visi dalyviai pažadėjo savo paramą. Direktorių atsišaukime tarp kitko sakoma:

Bendru ryžtu ir vieningom pastangom sukursime Kalifornijos lietuvių kultūrinį centrą, kurio tautinis statusas bus užtikrintas mūsų vaikams ir vaikų vaikams. Iš kitos pusės, bazuodamiesi į sąmoningą individualių lietuvių ir lietuviškąsias organizacijas, apsaugosime mūsų sukurtąją instituciją nuo srovinių užmačių ir ilgiam laikams

KAS ĮRENGĖ LIETUVIŲ KAMBARĮ?

PITTSBURGH, PA.

Pittsburgho universitete, tarp daugelio tautinių kambarių, yra ir lietuvių. Jo išlaikymo didžiausią našta tenka pakelti Pittsburgho lietuviams jau virš 20-ties metų. Lietuvių kambarį kiekvienais metais aplanko tūkstančiai žmonių. Lan-kytojams universitetas turi paskyres aiškintoją, bet žymiuosius svečius su kambario istorija gali supažindinti ir patys lietuviai.

Paskutiniu laiku vienas pittsburghietis pradėjo aiškinti žymiem svečiam, kad velionis Petras Pivaronas buvo kambario sumanytojas ir įkūrėjas. Bet tai neatitinka faktam.

Rengiant medžiagą Lietuvos Enciklopedijai, iš paties universiteto buvo gauta lietuvių kambario istorija. Ją čia trumpai pakartosime, kad vėliau nebūtų nesupratimų.

Lietuvių kambario idėja pirmą kartą buvo iškelta dr. J. T. Baltrušaičio Lietuvos Prekybos Rūmų susirinkime 1931 gegužės 21. Po pasikalbėjimo Lietuvos Prekybos Rūmų atstovo su universiteto vadovybe, projektas buvo persiustas Lietuvos ministeriui Washingtone, B. K. Balučiui, kad pačią idėją paremtų Lietuvos vyriausybė. Lietuvos vyriausybė sumanymą parėmė ir paskelbė pro-

VL. BAKONAS, J. J. Stukas, V. Kazlauskas ir prof. M. Biržiška užkandžiaudami šnekučiuojasi Los Angeles Lietuvos dienoje, kurią birželio 18 surengė šv. Kazimiero parapija. Visos Los Angeles nuotraukos L. Kančausko.

garantuose jai bendruomei niškąją ateitį. Tegu nelieka nė vienos šeimos už lietuviškojo solidarumo ribų!

Bendruomenė namai šiuo metu jau turi virš 200 akcininkų, kurių tarpe yra 13 vietos organizacijų. J. Venys

Balfas kukliai prašo aukų

Siais metais Balfo skyrius aktyviai vykdo savo tradicinį piniginių vėjų. Kiekvienas skyriaus valdybos narys pasiėmė keletą aukų lapų, su kuriais lanko kiekvieną apylinkės lietuvių, pasidalinę adresais.

Kada gaunamas paštu aukų lapas, prašoma tuoj pat grąžinti jį atgal siuntėjui, drauge su savo auka. Prie aukų lapo yra pridėtas išsamus vajuus paaiškinimas ir grąžinimo vokas, apmokėtas pašto ženklų.

Aukų lapo prašoma neužmesti, nes jis yra atskaitomybės dokumentas. Juo labiau prašoma nedelsti, nes tai kenkia vajuus pasekmėm, kadangi vajuus laikas ribotas.

Netenka aiškinti Balfo darbo

UZBAIGIANT mokslo metus, lituanistinės mokyklos vedėjas I. Medziukas skaito mokinių perkėlimo į aukštesnius skyrius sąrašą. Jo dešinėje mokytojai; O. Razutienė, J. Jodelė ir A. Balsienė, kairėje — J. Kojelis.

reikšmės ir reikalo šelpti į vargą patekusius tautiečius. Tenka tik apeliuoti į kiekvieną aukotoją, kad geriau duoti, kaip prašyti.

Vajuus išvakarėse skyriaus pirmininkas Vladas Pažiūra kreipėsi į aukotojus per radi-

ją, prašydamas: malonėkite aukų lapų neužlaikyti ir nenuvesti, bet jau tą pačią dieną įrašyti savo auką ir grąžinti siuntėjui. Kiekviena diena yra brangi piniginių vajuus pravedimui.

Prašydamas nedelsti aukų lapo grąžinimo, skyriaus pirmininkas pavadino teisingai dėsima "peilio dūrimu kenčiančiai tautai".

Vajuus bus baigtas tradiciniu Balfo skyriaus vakaru spalio 21.

Sis originalus vajuus pravedimo būdas parankus aukotojui. Tačiau, jeigu kas norėtų atsiųsti auką betarpiu, gali ją arba įteikti betkuriam Balfo valdybos nariui, arba jo adresu atsiųsti paštu. Šiaip gi, pagal to vajuus tvarką, visi žinomi adresai pasidalyti vajuus talkininkų ir aukų lapai siunčiami jiems betarpiu.

Vajuus pradžioje per radiją buvo nuoširdžiai padėkota aukotojams. B-as

Worcester, Mass.

Birželio 17 Maironio parke vietos Lietuvos Bendruomenės valdybos iniciatyva surengtas tragiškųjų birželių dienų minėjimas. Maldą sukalbėjo kun. J. Jutkevičius, įžangos žodį tarė Vytautas Pajaujūsis, susirinkimui vadovavo Pr. Račiukaitis. Paskaitą apie birželio trėmimus skaitė poetas Stasys Santvaras iš Bostono. Pabaigoje muz. J. Beinorio vedamas meno mėgėjų ratelio vyrų choras padainavo keletą rinktinių dainų.

Baigė parapijos mokyklą
Birželio 18 šv. Kazimiero parapijos mokyklos graduantai 8:30 v. r. dalyvavo pamaldose ir bendroje komunikacijoje. Iškilmingas pažymėjimų įteikimas buvo 3 val. popiet. Pritaikyta pamokslą pasakė kun. A. Volungis iš Athol, Mass., pažymėjimus įteikė kleb. kun. J. Bakanas, asistuojamas kun. M. Tamulevičiaus. Iškilmės baigtos Sv. Sakramento palaiminimu.

Mokyklą baigė šie mokiniai: Barbora Joneliūnaitė, Margarita La pointe, Patricia Rice, Janeta Morkūnaitė, Jonė Valentukevičiūtė, Karolė Silinskytė, Kristina Troups, Linda Godek, Saron Tegminaitė, Ona Marija Brennen, Elzbieta Gulbicvytė, Ona Alonytė, Elena Pinkūtė, Birutė Burdulytė, Marija Ona Addison, Margarita Keblinskaitė, Beverly Armitage, Katalina Buckley. Pranė Asmankaitė, Jonas Pipiras, Rimantas Vasys, Patrikas Keating, Mykolas Karpicis, Juozas Ram, Drazys Pajėda, Rimantas Kildišas, Juozas Pauliukonis, Robertas Statkus, Steponas Osper, Juozapas Staney, Povilas Roland, Benas Sinkis, Povilas Norkevičius, Antanas Leketa, Doviadas Gumings, Mykolas Kamendulis, Povilas Ureivičius, Aleksandras Gedmintas, Edv. Whalen, Jokūbas Medlinskas, Ronaldas Gasek.

Aštuntą skyrių mokė mokyklos vedėja sesuo M. Ema, kituose skyriuose dėstė seserys M. Mechtilda, M. Amadea, M. Konrada, M. Anakleta, M. Salvatorė, M. Virgilija ir M.

IŠ VISUR

— Šv. Jono lietuvių kepinių Toronte skelbia konkursą kapinių įvažiavimui ir reprezentacinių, skulptūros kompozicijai sukurti. Konkurse gali dalyvauti visi. Informacijų galima gauti: kun. P. Ažubalis, 941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont. Canada.

— Draugas nuo birželio 17 (Nr 141) pakeitė savo galvą naujų raidžių sritu ir kitokia pavidalu, pristatydamas kaip laisvo pasaulio lietuvių dienraštis (The Lithuanian World-Wide Daily). Ligi šiol skelbė "Lietuvių Katalikų Spaudos Draugijos leidžiamu lietuvių laikraščiu".

— Konstancija Pečiulionienė - Vaišiekūnaitė gegužės 15 mirė Sveicarijoje, Ziuriche; ten ir palaidota. Buvo gimusi 1887 Martinyse, Panevėžio valsč. Baigusi Mintaujos gimnaziją, prieš pirmąjį pasaulinį karą mokytoja Lietuvoje ir Gudijoje, paskui dirbo Vilniuje, "Vilties" redakcijoje, redaguojant laikraštį kun. J. Tumui-Vaižgantui. Valstybei atsisakant, buvo Lietuvos pasiuntinybės Berlyne sekretorė. Iškėjęsi už pulk. M. Pečiulionio, vėliau generolo, gyveno Kaune, Vilniuje ir Paryžiuje. Nuo antros bolševikų okupacijos pasitraukė į Vokietiją ir Sveicariją. Vyras liko Lietuvoje ir vadovavo Zemaitijoje partizanų kovom, kol buvo pagautas ir išvežtas į Vorkutą. Be sveikatos paleistas mirė Ilgovos invalidų prieglaudoje (1956). Nuliūdime yra palikę sūnus inž. T. Pečiulionis ir dukte med. dr. J. Pečiulionytė.

— Vytytis, Lietuvos vyčių mėnesinis žurnalas, pakeitęs savo išorę, nuo birželio mėn. (Nr. 6) išėina Chicagoje, spausdinamas ofsetu. Ligi šiol buvo spausdinamas Putnamo seserų spaustuveje. Pasikeitė ir redakcija. Vyr. redaktorius dr. Juozas Leimonas, redagavęs nuo 1950, ir redak. Felicija Grandelytė (nuo 1946) pakeisti nauju redakcijos sąstatu; Marilyn Kareiva, Loretta Kassel ir Leonore Laurin. Naujas adresas: Miss Marilyn Kareiva, 1625 W. Marquette Rd., Chicago 36, Ill. Naujas numeris teturi nepilnus du puslapius lietuviško teksto. Simboliška, kad lietuviškas tekstas kalba apie praeitį: tai Ig. Sakalo tęsiama Vyčių kuopų istorija.

— Romualdas Šviedrys, iš Bogotos, Columbijos, šį pavasarį baigė Cornell universitete fizikos — filosofijos mokslus BA laipsniu. Birželio 22 išvyko į Bogotą, kur Universidad Nacional dėstys fiziką. Jo dabartinis adresas: Apartado aereo 9966, Bogota, Colombia. Keturis metus studijuodamas Cornell universitete uoliai reikėsi studentų ateitininkų veikloje, vienerius metus buvo SAS centro valdyboje užsienio skyriaus vadovu. Kolumbijoje yra pasiryžęs suorganizuoti ateitininkšią vienetą iš ten esančių sendraugių, studentų ir moksleivių.

PITTSBURGH, PA.

Kun. W. Karaveckas rengiasi vykti į Dainavos stovyklą prie Detroito. Lietuvos vyčių rugpjūčio 13-20 ten rengia stovyklą vaikams nuo 7 iki 14 metų. Kun. W. Karaveckas bus jų kapelionu. Būtų labai gera, jei ir iš mūsų apylinkės tėvai pasiųstų savo vaikus į Dainavos stovyklą. A. Z.

Joana. Vaikų darželį vedė Juozapina Leonaitė, buvusi Amerikos Lietuvos redaktorė.

Balfo 25 skyriaus valdyba nuoširdžiai dėkoja visiem aukotojams, parėmusiem Balfo veiklą. Viso surinkta 436.60 dol.

ŠV. JURGIO PARAPIJAI 50 METŲ

NORWOOD, MASS.

Ateinantieji 1962 metai Norwoodo lietuvių gyvenime žada būti ypatingai reikšmingi. Prieš 50 metų tada nedidelėje dar lietuvių kolonijoje buvo įsteigta šv. Jurgio parapija. Tai reikšmingai sukakčiai atžymėti kun. klebono F. E. Norbutą ir jo padėjėją kun. A. Klimo iniciatyva birželio 8 parapijos salėje buvo suauktas susirinkimas aptarti, kaip geriausiai jubilėjinis metus atžymėti.

Susirinkimą atidarydamas kun. klebonas F. E. Norbutas patiekė minėjimo rėmus. Jis nusprendė jubilėjų pradėti misijomis gavėnios metu, užbaigiant jas Verbu skėmadienyje, Misijoms vesti paprašytas pasionistas tėvas Geraldas. Sukakties minėjimas būtų baigtas Kristaus Karaliaus švente ir 40 valandų atlaidais spalio 31, 1962. Yra numatoma platesnio masto religinis koncertas, parapijos vaikų įvairūs pasirodymai, banketas, vietinių ir kvietinių jėgų scenos vaidinimai, bet labiausia bus suteikta galimybė

pasireikšti vietinėm meninėm jėgom. Nebus pamiršti ir parapijos choro reikalai, kuriais taip seniai siejosi muzikas Vaclovas Kamantauskas.

Siam didžiuliam planui įvykdyti susirinkimas išrinko garbės komitetą: kun. kleb. F. E. Norbutą ir Vincą Kudirką, kaip vieną iš pirmųjų parapijos steigėjų, bažnyčios statytojų ir daugiausia nuspelniusį parapijos veikime. Į vykdomąjį komitetą išrinkta Bronius Kudirka pirmininku, kun. Aloyzas Klimas išdininku, Ona Pazniokaitė sekretore. Į parengimų ir programų komitetą įėjo Elena Novikienė, Carol Cofsky, Ona Pazniokaitė, Vincas Kudirka ir Jonas Stadinikas. Informacijos ir spaudos anglų kalbai — Nelė Pazniokienė ir Jonas Červokas, lietuvių kalbai — Kazys Simėnas ir Adomas Tumas. Parapijos istorijos komitetom išrinkti Valentinas Balutis, Jonas Červokas, Kazys Simėnas ir Adomas Tumas. Ad.

Sena pasaka mūsų laikam

A. GRIGAITIS

Ksenofonas savo atsiminimuose apie Sokratą pasakoja vieno dvidešimties metų atėniečio istoriją. Jis buvo sumanęs iškilti į valstybės vyrus ir pradėjo sakyti prakalbas, tikėdamas patraukti žmones. Jo vardas buvo Glaukonas.

Kartą Sokratas jo paklausė: — Glaukonai, girdžiu — sieki valdžios? — Taip.

— Koks didis malonumas, — sako jam Sokratas. — Kiek daug galima padaryti žmonėms gero, save ir savo giminę išgarsinti Atenuose. Temistoklis buvo garsus ne tik Atenuose, bet ir tarp barbarų. Puiku. Manau, sutiksi su manim, kad tokią garbę velti neduodama. Ją reikia užsitarnauti.

— Aišku, — patvirtino Glaukonas.

— Sakyk man, — tęsė toliau Sokratas. — Nuo ko tu pradėtum?

Jaunuolis tylėjo. Apie tai jis nė karto nebuvo pagalvojęs.

— Pažiūrėkim, — tarė Sokratas. — Kalba, kad išdo ištekliai labai svarbūs valstybės gyvenime. Zinoma, patsai norėtum padidinti išdo pajamas? — Aišku.

— Idomu, kaip tu pradėtum tai vykdyti? Manau, žinai, iš kur ateina pajamos išdui. Žinai ir jų dydį.

Jaunuolis turėjo prisipažinti, kad jam tai nežinoma.

— Gerai! Sakyk, kurios išlaidos nereikalingos ir kurias norėtum sumažinti?

— Prisipažįstu, kad apie tai nepagalvojau, — atsakė jaunuolis. — Bet man rodos, Sokratai, kad apie tai nėra ko galvoti. Išda galima sutvarkyti prieš saskaitin.

— Tavo teisybė, bet dėl to priešą reikia nugalėti, reikia būti stipresniu negu jis, kitaip priešas gali atimti tavo išda. Tokiu būdu, jei pasikliautum karu, reikia tiksliai žinoti savo ir priešų jėgas. Sakyk man, ar žinai mūsų ir priešų jėgas? — Taip greit aš negaliu apskaičiuoti.

— Jei tu esi kur užsirašęs, pažiūrėkime kartu.

Glaukonas neturėjo ir užrašų.

— Gerai, — vėl pradėjo Sokratas. — Regis ir ši klausimą reikia kol kas atidėti. Dar neatėjo jam laikas. Bet, tikriausiai, jau žinai apie valstybės saugumą: kur ir kiek reikalinga sargybų, kur jų trūksta, kur sumažinti, kur padidinti? — Teisybę pasakius, — tarė Glaukonas, — aš panaikinčiau

RADIJO VALANDĖLĖS

VYČIŲ PROGRAMA

WLOA — 1550 kil. Braddock, Penna.
Sekmdien. nuo 1:30 iki 2 p.p.

LITHUANIAN MELODIES

DETROIT — WJLB
1400 banga
šeštadieniais 5-5:30 popiet
Vedėjas Ralph J. Valatka
15756 Lesure, Detroit 27, Mich.
BRoadway 3-2224

TĖVYNĖS GARSAI

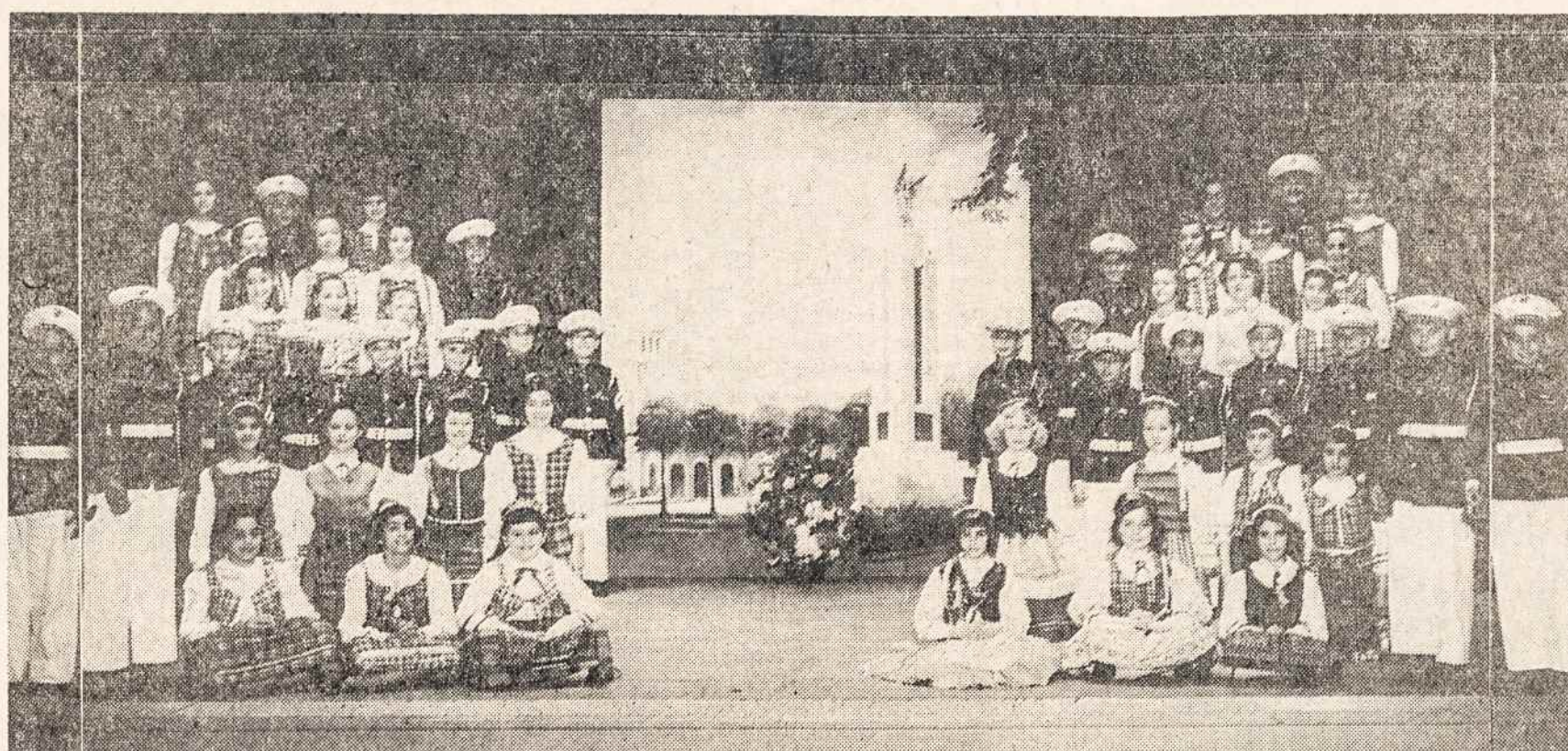
HARTFORD WPOP
1410 kil.
Sekmdienį — 11-12 val. diena
Vedėjas J. Petkaitis
60 Lincoln Street, Hartford, Conn.

BENDRUOMENĖS BALSAS

PHILADELPHIA WTEL
860 banga
šeštadieniais —
Vedėjas Adolfas Gaigalas
335 Titan St., Philadelphia 47, Pa.
HOWard 7-4176

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS PROGRAMOS
lietuvių kalba:
kasdien 10-11 val. r.; šešt. - sekm.
8:30-9:30 val. r.; Lietuviškos vakarų
ruskos pirmadieniais 7-8 val. vak.
Anglų kalba: kasdien 7-7:30 v.v.
Radio stotis WOPA, Oak Park, Ill.
A.M. 1490 kiloc.; F.M. 102.7 megac.

APREIŠKIMO parapijos mokyklos mokslo metų užbaigime seuso Mary Christine, 5 skyriaus mokytoja, paruošė gyvąjį paveikslą "Karo muzėjas iškilmės prie Nežinomojo Kareivio kabo — "Atlyginimas Lietuvos didvyriams."

AMERIKA GRAŽI IR LABAI SMAGU, KAD TIEK DAUG LIETUVIŲ

Lietuvis iš Pietų Afrikos

Paterson, N. J. Birželio 16 iš Pietų Afrikos atskrido Laurynas Lataitis, ten išgyvenęs 34 metus ir jau gerokai apmirus lietuvių kalbą. Apsistojo pas savo motinos seserį Rožę Preikštie, jos sūnaus Liudo Preikšto šeimoje. Susitikimas buvo labai jautrus. Pirmąją dieną lietuviškai kalbėjo labai sunkiai, bet antrąją — jau dvi gubai geriau. Jo anglų kalba taip pat skirtinga. Kasdien jis kalbėdavęs vietine afrikiečių kalba. Krūtinę puošia baltas metalinis Lietuvos vytiš, 1927 lapkričio mėn. išsivežtas iš Lietuvos. Pirmas klausimas, įėjus į Patersono lietuvių klubą, buvo: "O kur jūsų Vytiš?"

L. Lataitis gimė 1903 vasario 2 Bikaičių k., Kriukių v., Šiaulių aps. 1927 Julius Avizieniaus kviečiamas, išvyko į Pietų Afriką ir apsigyveno Johannesburge, kuriame yra per milijoną gyventojų. Bandė savo laimę net ir akcijų versle ir buvo gerokai prasigyvenęs. Dabar dirba aukso kasyklų krautuvėje. Iki šiol dar nevedęs. Nevedęs ir jo brolis Vincas, kuris gyvena Benonėje, apie 30 mylių nuo Johannesburgo, ir dirba taip pat krautuvėje. Trečias brolis Povilas, gyvenęs Lietuvoje, mirė kankinio mirties

visas sargybas, jei būtų mano valia.

— Kaip tai? Panaikinus sargybas, vagys ir plėšikai net dienos metu pultų nekaltus žmones. Argi manai, kad mūsų sargybos niekam tikę?

— Taip man rodos. Taip visi kalba.

— Ne, Glaukonai, neužtenka spėlioti, reikia tikrai žinoti.

Ir Glaukonas turėjo sutikti su Sokratu.

— Taip, — dar paklausė Sokratas. — Tu nori valdyti mūsų kraštą. Ar žinai, kiek mūsų miestui reikia kviečių metams, kad išmaitintum jo gyventojus. Ar tu žinai, kiek mes prisiauginame ir kiek dar reikia prisipirkti?

— Kas tą viską gali žinoti, — atsakė jaunuolis. — Kad atsakyčiau į tavo klausimus, reikia daug padirbėti.

— Bet tai būtina žinoti, Glaukonai. Kaip tu tvarkysi savo namų reikalus, nežinodamas, ko jiems reikia. Ką bekalbėti apie valstybės reikalus. Štai tavo namai, t. y. tavo dėdės namų reikalai pakrikę. Pabandyk juos sutvarkyti, pamatysi, ar sugebėsi.

— Aš mielai tai padaryčiau, bet dėdė mano patarimų neklauso.

— Kaip? — tarė Sokratas. — Tu nepajėgi įtikinti savo dėdės, o manai savo kalbomis įtikinti ateniečius?

Po šio pasikalbėjimo jaunuolis surimtėjo, pradėjo mokytis ir daugiau nekalbėjo žmonių susirinkimuose.

mi Sibire. Dvi seserys tebegyvena Lietuvoje.

Pietų Afrika, kuri buvo Anglijos kolonija, dabar jau nepriklausoma respublika, užima per 400,000 kv. mylių žemės plotą su 15 milijonų gyventojų, iš kurių tik per 3 mil. baltųjų. Bet baltieji yra viešpatai, o spalvotieji beveik vergai. Lietuvių yra apie šimtinė. Neatmena, kuriais metais buvo atvykęs a. a. gen. Vl. Nagevičius ir įsteigė Lietuvių Kultūros Draugiją, kuri tebeveikia. Jos pirm. yra Julius Avizienius, o sekr. Sofija Kuisis. Draugija turi banke 800 sv. pinigų. Veikla apsilpusi. Kai miršta narys, tai nuperka gėlių,

kai tuokiasi — įteikia dovanų. J. Avizienius gyvena Banonėje. Jo sūnus Julius yra gydytojas, vedęs lietuvaite, o dukte Lelija ištekėjusi už lietuvių chemijos inžinieriaus Leono Vaškio.

L. Lataitis gaunąs iš Amerikos "Tėvynę", kuri pasiekianti jį per savaitę laiko. P. Afrikos lietuvių vaikai dar kalba lietuviškai, bet jau sunkiai. Lietuviai gyvena vienas nuo kito labai toli.

Kelionė lėktuvu iki New Yorko truko apie 22 val. Pirmas sustojimas buvo Kongo, Leopoldvillėje. P. Afrikos juodukai negali maišytis su baltaisiais. Todėl Johannesburge į lėktuvą išėjo tik vieni baltie-

ji, o Leopoldvillėje jau įvyko susimaišymas, nes čia prisėdo į tą patį lėktuvą juodukai.

L. Lataitis atvyko į Ameriką svečio teisėmis. Aplankys savo gimines Amerikoje ir Kanadoje, o po to vėl grįš į P. Afriką. Viza išduota vieneriems metams. Birželio 24 dalyvavo Patersono lietuvių klubo naujų namų iškilmingame atidaryme. Jo pirmi išpūdžiai: Amerika labai graži ir labai smagu, kad tiek daug lietuvių gali matyti vienoj vietoj. Jei Lietuva nebūtų okupuota, važiuotų atlinkyti ir Lietuvą. P. Afrikoje nėra lietuvių komunistų.

Jurg. Ežerietis

TO PLACE
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Call LO 3-7291

SUMMER CAMPS

WENOKA PARK CAMPS

Weahqua-Weanada, Boys-Girls. Ages — 6-16. 2 wks.—\$95; 4 wks.—\$180; 8 wks.—\$350. 55 mi. W. of N.Y.C. Jenney Jump Mts., N. Jersey. Doctor, nurse, experienced staff. Spring-fed lake. Land and water sports. Riding. Cabins, tents; hot and cold showers. Brochure P. O. Box 388, Johnsonburg, N.J. Director: A. F. Barzda. Garden 5-3424; Kilmer 5-0311.

SUMMER RESORTS

COLONIAL INN, Pine Hill, N. Y.

Graži vieta, geras europietiškas valgis, kambariai su privačia ir semi-privačia vonia, baseinas. Pasilinksminimai, įvairūs sportai. Zemos kainos (\$55 ir virš). Rezervuokite jau dabar vasarai. Mrs. Ralph Dalton, savininkė - Seimininkė. Telefonas: Pine Hill 2521

MOTELS

PETER'S MOTEL

223 Flanders Road, Riverhead, L.I., N.Y. — On way to Montauk Point. NOW OPEN FOR GUESTS Special consideration given to Religious Groups Phone or write for reservations Park 7-4183

REAL ESTATE

Lake Ronkonkoma, N. Y.

RANCHES \$11,990 — 3 bedrms., 1 bath CAPE CODS \$14,450 up — 4 bedrms., 2 baths, plus:
Large living rms — birch kit., wall ovens — colored tile baths — full basements — hardwood floors — ample closet space — fully landscaped — gas hot air heat • Walking distance St. Joseph's Church school and station. 10% down, 30 yr. mtge. for all Model on Lakewood Ave., off Church St.
WALTESS ESTATES
Church St. & Ronkonkoma Ave.
Lake Ronkonkoma, L. Y.

BAIGĖ AUKŠTESNIAJĄ MOKYKLĄ

DANGUOLĖ MASIONYTĖ

REGINA STANAITYTĖ

Šiais metais Patersono aukštesniuosius mokslus baigė Vyktintas Jonas Augulis šv. Jono gimnaziją. Mano studijuoti pedagogiką. Mokydamasis gimnazijoje, visą laiką priklausė vietos ateitininkų kuopai, eidamas įvairias pareigas valdyboje. Vyktintas yra geras sportininkas. Jam labiausiai patinka krepšinis.

Danguolė Masionytė — šv. Jono gimnaziją. Gavo stipendiją Marymont kolegijoje, New York. Rengiasi studijuoti matematiką. Danguolė priklausė vysk. M. Reinio ateitininkų kuopai, eidama įvairias pareigas valdyboje. Pereitais mokslo metais mokė vietos šeštadieninėje mokykloje.

Regina Stanaitytė baigė East-side High School, Paterson, N. J. Lankys Lyons Institute of Medical Technology. Mokydamasi gimnazijoje visą laiką priklausė moksleivių ateitininkų vysk. M. Reinio kuopai.

Aldona Stankaitytė, gimusi 1942 spalio 10 Rėzgailių km., Kidulių v., Šakių apskr., į Ameriką atvyko 1951. Siemet baigė Patersono East Side High School. Priklauso ateitininkams nuo 1955. Mokysis IBM. (P)

ALDONA STANKAITYTĖ

BLACK AND WHITE FILMS DEVELOPED

8 EXPOSURE ROLL 45¢
12 EXPOSURE ROLL 65¢
20 EXPOSURE ROLL \$1.10
36 EXPOSURE ROLL \$1.60

ALL COLOR FILMS DEVELOPED AT DISCOUNT PRICES

Write for Free Price Lists and Film Mailers
QUICKS PHOTO SERVICE
P. O. BOX 145 Dept. C FREEPORT, N. Y.

S & G MEAT MARKET

buvusį
J. MIRONO MAISTO KRAUTUVĖ
Home-Made Bologna
ANTANAS VAITKUS, vedėjas
Papigintomis kainomis priimame užsakymus
VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS
Pristato į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius
We take all orders special price for Weddings and Parties
340 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. — Tel. Stagg 2-4329

Lietuviškų produktų:

DUONOS, SŪRIŲ, DESŲŲ, SKILANDŽIŲ

PETRO LISAUŠKO krautuvė

64-09 Clinton Avenue, Maspeth 75, N. Y. Tel. TW 4-8087
Primami užsakymai vestuvėms ir pobūviams
Perkant didesniais kiekiais pristatoma į namus nemokamai

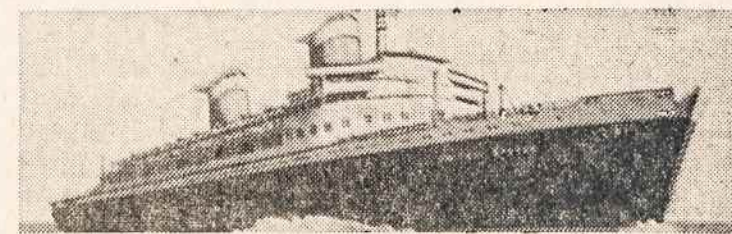
Namų pardavimo bei apdraudimo reikalais kreipkitės

INSURANCE - REAL ESTATE

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N. Y.

Tel. Virginia 6-1800

Joseph Andrusis - TRAVEL AGENCY - REAL ESTATE - Insurance

— HAVEN REALTY —

Kelionių biuras lėktuvais ir laivais. Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — Pinigų investacijos. • Kasdien nuo 9 iki 9 val. Sekmdieniais popiet 1-5 val.

87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. Tel. VI 7-4477

Tel.: Applegate 7-0349 Sav. V. ZELENIŠ

BANGA TELEVISION

34-23 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

NAUDOKITĖS PROGA!

- Fedders (geriausios rūšies) oro vėsintuvai. Žemiau sezono kainos
- 40% nuolauos vokiškiems Blaupunkt radio bei stereo HI-FI aparatams
- Didelį atpiginimą aukščiausiais įvertintoms Admiral ir Motorola 23 inčų televizijoms, bei stereo HI-FI

Nemokamai dovanos su kiekvienu pirkiniu

Televizijos, HI-FI bei vokiškų aparatų taisymas atliekamas RCA kvalifikuoto techniko

Darbo valandos: kasdien iki 7 val. vak.; penktad. iki 9 val. vak.

WINTER GARDEN TAVERN, INC.

VYTAUTAS BELECKAS
SAVININKAS

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.

(Ridgewood)

Tel. EVergreen 2-6440

Sašė vestuvėms, ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

HOLY LIGHT

BAŽNYTINIŲ ŽVAKIŲ DIRBTUVĖ

RELIGIOUS CANDLES OF EVERY DESCRIPTION

Sav. B. KUČINSKAS

35 So. 8th Street Brooklyn 11, N. Y.

EVergreen 7-2155

Resid. Illinois 8-7118

Norite geros — meniškios fotografijos

PORTRETO, ŠEIMOS, VAIKU
įvairių progų — vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir pan. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAŽELIS

422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HYacinth 7-4677

KOMIKAS JERRY LEWIS

Komikas Jerry Lewis keletą metų buvo labai mėgiamas televizijoje. Jo kvailiausios veido išraiškos, vaidinant jauną bernioką ar naivų kavalieraitį, juokindavo visus iki ašarų. Po- ra kartų buvo kviečiamas praveisti "oskarų" įteikimo vakarus, kur susirenka visa aktorių ir filmų gamintojų diduomenė ir kurie mėgsta gerą sąmojų bei giedrią nuotaiką net ir premijų įteikimo metu. Bet Jerry Lewis nėra tas "sophisticated" juokdarys, kurio sąmojaus perliukai, pasakyti be grimasų, išsuktų klausytojuose pasigėrėjimą ir juoką. Jis nėra nė tas ramus "džentelmenas" (a la Bob Hope), kuris pats daug nesimaivo ir nesijuokia, bet savo žodžiu supurto visus spontanišką kvatojimu. Jerry Lewis yra meisteris atskirų situacijų, kurias jis daž-

niausiai atlieka natūraliai, veido mimika ir kūno judesiais. Jis pukus šokėjas (tap dance daugiausia), jis gražiai moka griūti, moka būti "clumsy", kvailumą sugeba parodyti šimtais veido išraiškų. Užtat jis buvo ir tebėra mėgiamas televizijoje, užtat kviečiamas praveisti įvairių vakarų ir tt. Bet, atrodo, jo liežuvio kaišiojimas, seilėjimasis ir panašios veido "gudrybės bei banalybės" pradėjo atsibosti ne vien televizijos mėgėjams, bet ir jam pačiam. Jerry Lewis panoro išsitiesti kaip komikas platesnėje vaidybos skalėje. Jis pradėjo gaminti filmus ir juose vaidinti.

Neperseniai buvo jo suprodukuoti filmai: Cinderella ir Bellboy. Šį mėnesį atiduoda mėgėjams savo paties suktą (per Paramount studiją), savo parašytu tekstu ir, žinoma, žymiausio veikėjo rolę filmą The ladies man. Visi tie jo suminėti filmai yra situacijų, o ne intrigos ar minties filmai. Nieko juose daugiau nėra, tik įvairiausi įvykiai, įvykėliai, kurie duoda progos parodyti komiškai visus jo sugebėjimus. Čia Jerry Lewis šoka, čia jis bėga, kojas vaikiškai kraipydamas, čia jis griūva, čia naivus ir nelaimingas, įsimylėjęs ir pats tos meilės susigėdęs, čia jis nemylimas posūnis, arba puskvailis berniokas, kuriuo visi žavisi ir kurį, nežinia už ką, beveik ant rankų nešioja. Žinoma, būna juoko kaip krekeno. Kas Jerry Lewis komedijas gamato retai ir kam patinka mikros vaidyba, tas gali mielai žiūrėti ir šį vėliausią filmą The ladies man. Jis tinka vaikams irgi, nes nieko jame nepadoraus, nors ir vaidina virš trisdešimties jaunų, dailių merginų. Gamtos vaizdų nėra. Situacijos atsitinka mažame vidurinių vakarų miestely ir triaukščiame Hollywoodo name "boarding house". Moderniški šokiai, moderniškos mažos intrigelės. Nieko tikrai blogo šiame filme, bet nieko tikrai ir gero; šiek tiek juoko. Jerry Lewis komizmo stilius vienų labai mėgiamas, kitų kritikuojamas, o daugumai po kelių jo filmų — atsibodęs.

Padėka

Lietuvių Bendruomenės Chicagos Apygardos Valdyba ir Chicagos Rinkiminės Apygardos Rinkimų Komisija reiškia nuoširdžią padėką LB apylinkių valdyboms ir apylinkių rinkimų komisijoms už sėkmingą, gražius rezultatus atsiėmusį JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos rinkimų, įvykusių 1961 m. gegužės mėn. 13-14 d., pravedimą.

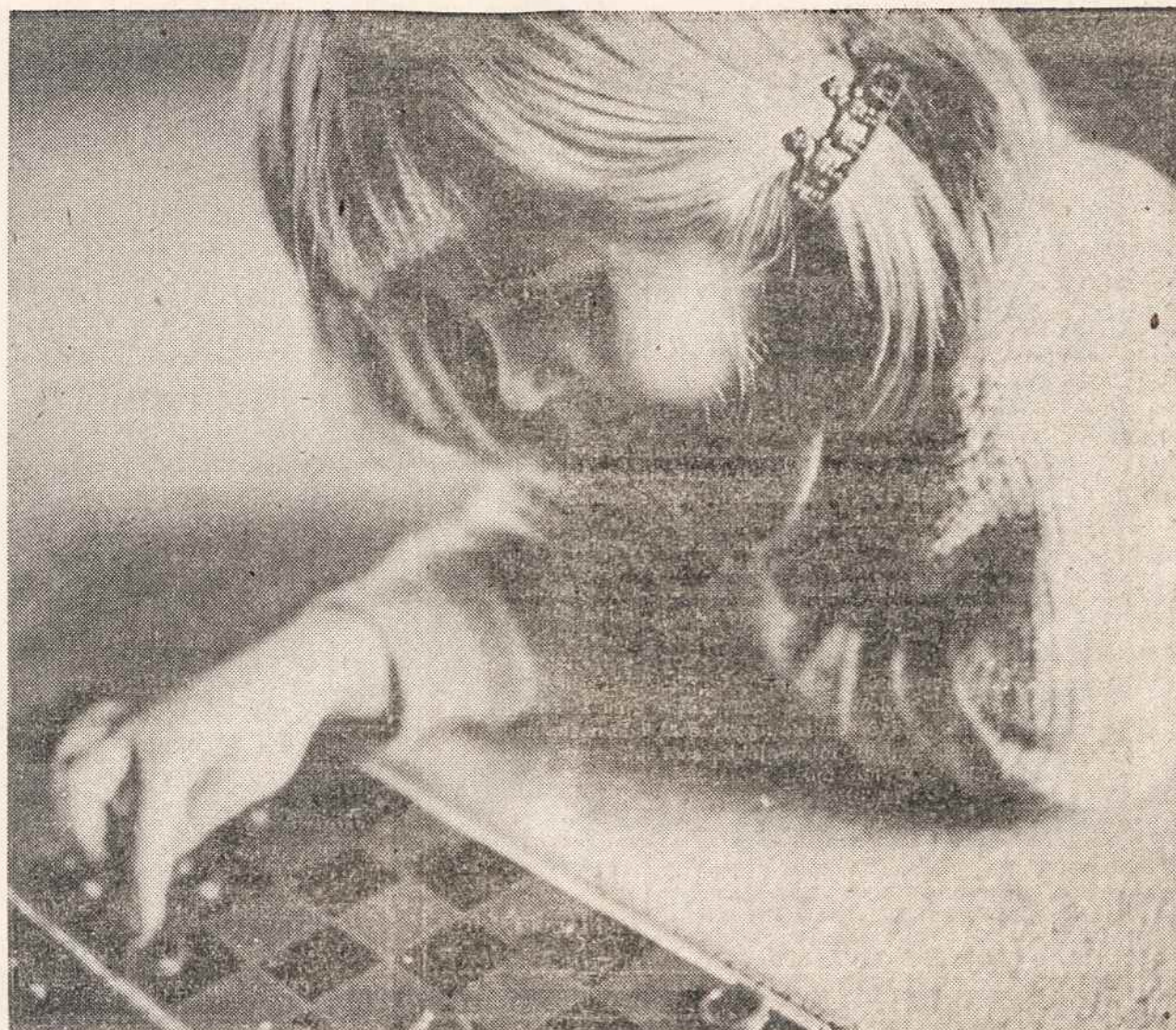
Balsuotojų skaičiui sutraukti labai daug prisidėjo mūsų spauda ir lietuviškos radijo valandėlės. Ypačingą padėką reiškiamės mūsų spaudai — Draugui, Dirvai, Darbininkui, Naujienom, Vienybei ir Laisvajai Lietuvai už talpinimą LB Tarybos rinkimų reikalais straipsnių, informacinių žinių, pranešimų ir nuotraukų. Dėkojame radijo valandėlėms: Sophie Barcus ir Daukams ir Margutis radijo vedėjai L. Vanagaitienei už LB Tarybos rinkimų reikalams skirtą laiką radijo bangomis.

Jonas Jasaitis, LB Chicagos Apygardos Valdybos Pirmininkas

Stasys Šiaučiušas, Chicagos Rinkimų Komisijos Apygardos Komisijos Pirmininkas

JERRY LEWIS ir Helen Traubel filme "The ladies man".

MAZOJI ruošiasi meisterės vardui. Nuotr. V. Mazelio.

Lietuvos gen. konsulato ieškomi asmens

Čepaitė, Alisa, gim. 1924, gyvenusi Kaune, po karo buvusi Miunchene, Vokietijoje, gali būti ištekejusi už Klauso Groenbergo

Gavėnas, Antanas ir Juozas, Juozo sūnūs

Geležinis, Juozas, Onos sūnus, gimęs apie 1916-1917 m., gyvenęs Narkūnų km., Gelgaidiško val., Sakių apsk.

Klimavičius, Romas, Jono sūnus, jo tėvas kilęs iš Balsupių km., Marijampolės vls., ir Klimavičienė, Ona, kilusi iš Vilkaviščių

Lepševičius, Stasys ir Vincas, Jono sūnūs, kilę iš Neveliškių km., Žaslių parap.

Mikulėnas, Silva, gim. Siksnių km., Daugailių val., Utenos apsk.

Mozeraitė - Tizankienė, Johana, gim. Medvalakių km., ir Tizanka, Steponas

The ladies man pagaminimas kaštavo pusę milijono dolerių. Čia vaidina ir operos dainininkė Helen Traubel, taip pat, nebloga komikė Kathleen Freeman. Alė Rūta

WILLIAM J. DRAKE —
DRAGŪNAS
ADVOKATAS

84 - 14 Jamaica Ave.
Woodhaven 21, N.Y.
Tel.: Hickory 1-5220

C. A. Voket - Vokietaitis
ADVOKATAS

41 - 40 / 74th St.
Jackson Heights, N. Y.
Tel. NEWton 9-6620

Stephen Bredes, Jr.
ADVOKATAS
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
Tel. APplegate 7-7083

A. ANDRIUSKEVICIUS
LAIKRODININKAS
- JUVELYRAS
Auksas, Sidabras, Deimantai
Laiškodžiai
485 GRAND STREET
Brooklyn 11, N.Y. EV 4-2318

Radijo programos

NEW YORKE ir BOSTONE

LIETUVOS ATSIMINIMŲ
RADIJO VALANDA
Direktorius
Jokūbas J. Stukas
WEVD - 1330 kil. 97,9 mg. FM
New York, N. Y.

Šeštad. nuo 5 iki 6 val. popiet
Rastinė: 1264 White Street
Hillside, New Jersey
Tel. Waverly 6-3325

BOSTONO LIETUVIŲ
RADIJO VALANDA
ved. Jonas J. Romanas, sr.
WHIL - 1430 kil. Medford,
Mass.

Sekmadien. nuo 11 iki 12 vid.

LAISVĖS VARPAS
ved. P. Vėžinis

Sekmadieniais 8-9 val. ryte
AM bangomis 1190 kilociklų
FM bangomis 105.7 megaciklų
iš WKOX, Framingham, Mass.

RADIJO PROGRAMA
ved. Step. Minkus, Boston,
Mass.

WLYN - 1360 kilocycles
Sekmadien. nuo 1:30 iki 2 p.p.

ILGO GROJIMO LIETUVISKOS PLOKŠTELĖS

(Long Play Hi-Fi Lithuanian Records)

Dainos iš Lietuvos, sol. L. Juodis su Rūtos chorų; 16 dainų	\$3.50
Mano Lietuvos Prisiminimai, L. Juodis; 14 liet. dainų	5.00
Christmas Carols Sol. L. Juodis, angliška mažo formato Pl.	1.00
Pavergtos Tėvynės dainos ir šokiai: Jokūbas J. Stukas Nr. 1;	4.00
Pavergtos Tėvynės dainos ir liet. operos. J. Stukas, Nr. 2.	4.00
Lietuviškos dainos ir šokiai, Monitor Co. 16 dainų ir šok.	4.50
Lietuviškos dainos, Bostono liet. mišr. choro 17 dainų	4.50
S. Barkus radijo vak. dainuoja, 10 dainų ir 10 kalėd. giesm.	5.00
Rožės ir tylūs vakarai, V. Stankus, 11 šokių muzikos	6.00
Lietuviški maršai, Br. Jonušas, įgrota 12 liet. patriotinių maršų	7.00
Liet. dainų ir operų rinkiniai, J. Karvelis 10 plokštelių po	5.00
Dainos iš Lietuvos, sol. L. Juodis su Rūtos chorų — stereo	4.50
Alice Stephens Liet. kompozitorių 3 kūriniai	5.00
Alice Stephens Liet. kompozitorių stereo 3 kūriniai	6.00
A. Stephens Iš rūtų šalies, 10 dainų ir 7 kalėdinės giesmės	5.00
Ciurlionio ansamblio Mes padainuosim, 16 liet. dainų	6.50
Ciurlionio ansamblio, Mes padainuosim, 16 liet. dainų — stereo	7.50
Milžino paunksmė, B. Sruogos, Montrealio Liet. Dramos teatro 3 valandų vaidinimas trijose plokštelėse albumas	15.00

PLOKŠTELIŲ ALBUMAI GAUNAMI:

DARBININKO ADMINISTRACIJOJE

910 Willoughby Ave. Brooklyn 21, N. Y.

AR JŪS NEPERMOKATE

už savo automobilio apdraudą?

Virš 21,000,000 automobilių savininkų
moka daugiau, negu reikalinga.
Jel tik Jūs vairavimo rekordas yra geras,
Jūs esate kvalifikuotas:

Dideliam apdraudos sutaupymui, geresnei savo apsaugai
ir greitesniam patarnavimui,
reikalaujant nuostolių atlyginimo.
Kreipkitės:

ALBERT F. PETERS (Petrauskas)

APDRAUDOS SPECIALISTAS

84-17 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.

Tel. VI 3-1477

NAMŲ ADRESAS

106-53 — 95th Street Ozone Park 17, N. Y.

KUR GERIAUSIAI PAILSĖTI PER ATOSTOGAS —

Garsiaame CAPE COD-OSTERVILLE, MASS., kurorte
prie atviro Atlanto, LONG-BEACH pliažo, pušų
pavėsyje — gražioje lietuviškoje vasarvietės viloje

"AUDRONĖ"

87 EAST BAY RD., OSTERVILLE, CAPE COD, Mass.

- Ištaisinga vila, erdvūs kambariai
  - Gražus privatus 2 akry pušynas - parkas
  - Šiltos Golfstomo srovės, atviras jūros pliažas 5 min. pėsčiom
  - Rami aplinkuma, daug vietos poilsiui ir žaidimams
  - Geras lietuviškas maistas ir malonus patarnavimas
- Atidaroma nuo birželio 10 d. (šeštadienį) iki rugsėjo pabaigos. Lietuviai savininkai visus malonai kviečia atvykti. Iš anksto kreiptis:

Dr. Ed. JANSONAS, 89 Mt. Ida Rd., Boston 22, Mass.
Tel. AV 8-5999

arba
AUDRONĖ - JANSONAS, 87 East Bay Rd., Osterville,
Cape Cod, Mass.; Tel. GA 8-8425

JUOZO IR IZABELĖS MISIŪNŲ

RAY'S LIQUOR STORE

Galima gauti įvairiausias rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinėms ir vyno. 103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas: Virginia 3-3544

WHITE HORSE TAVERN

baras - restoranas

PRANAS BRUCAS, savininkas

86-16 JAMAICA AVE. Woodhaven 21, N. Y. Tel. Virginia 6-9519

Salė vestuvėm, susirinkimam ir kitiem pobūviam

Salėje gali tilpti 100 dalyvių

REPUBLIC Liquor Store, Inc.,

322 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y.

Tel.: EV 7-2089

JURGIS J. JOKUBAITIS,

Manager

Didelis pasirinkimas

įvairių vynu, degtinių, konjakų, midų
šventėms bei kitokioms progoms

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA Silver Bell Baking Co.

Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms
vestuvėms ir pokyliams tortai

DALIA ir ALBERTAS RADZIŪNAS, sav.

36-38-40 STAGG ST. BROOKLYN 6, N. Y.

Telefonas: STagg 2-5938

ROMAN FUNERAL CHAPEL

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

CHARLES J. RAMANAUSKAS

1113 Mt. Vernon St. Philadelphia 23, Pa.

POplar 5-4110

CARROL FUNERAL HOME, Inc.

PETRAS KARALIUS, savininkas

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS IR BALZAMUOTOJAS

74 Providence Street

WORCESTER, MASS

PL 4-6757

PL 4-1165

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS, jaunas ir puikus lietuvis
— naujose patalpose —
skausmo valandoje suteikia puikų patarnavimą

Edward A. Zigas FUNERAL HOME

540 East Street, New Britain, Conn.

Tel.: BA 9-2242 — 9-9336

Aptarnauja NEW BRITAIN, WATERBURY ir HARTFORD, Conn.

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJENOS

Dail. A. Galdiko paveiksła iš kolektyvinės parodos Feigl galerijoje atrinko Carnegie Instituto direkt. Gordon Washburn ir jo asistentai. Paveikslas skiriamas tarptautinei parodai, kuri bus kitais metais Pittsburghe. Šiai parodai iš viso pasaulio, išskyrus Sovietų Sąjungą, atrenka nuo 350 iki 500 darbų.

L. K. Moterų Sąjungos 29 kuopa birželio 30, penktadienį, 7 val. vak. Apreiškimo parapijos žemutinėje salėje ruošia laimėjimų vakarą (bingo). Visi maloniai kviečiami.

Algirdas Česonis ir Asta Andriukaitė susituokė Angelių Karalienės par. bažnyčioje birželio 24. Mišias aukojo ir sutuokė kun. P. Totoraitis. Vestuvių pokylis buvo Apreiškimo parapijos salėje. Dalyvavo apie 170 svečių. Jaunieji išvyksta į Vokietiją. Wiesbadeną, kur A. Česonis tarnauja JAV aviacijoje.

Jonas Romanas, Bostono Lietuvių radijo valandos vedėjas, būdamas New Yorke, birželio 23, penktadienį, aplankė Darbininko redakciją ir tėvų pranciškonų vienuolyną.

Daiva Alytaitė ir Romas Kezys susituokė birželio 24 Apreiškimo parapijos bažnyčioje.

Angelių Karalienės parapijos piknikas bus liepos 9, sekmadienį, Polish National Home, Jamaicaoje. Gros geras orkestras.

Darbininko metinis piknikas bus rugpjūčio 20, Jamaica, N. Y.

BIRŽELIO MĖNESIO AIDAI

Birželio numeris praeitą savaitę išsiuntinėtą skaitytojams. Jame rašo: Zenonas Ivinskis — Adolfo Šapokos darbai Lietuvos istorijos srityje, Jurgis Gimbutas — Lietuvos medinės bažnyčios, Viktoras Vizgirda — Dailininkas Justinas Vienožinskis, dr. Jonas Grinius tešia apžvalginį straipsnį apie Salomėja Nerį. Dailiosios literatūros spausdina — Nelė Mazalaitė — Pasiuntinys, Stefan George — Sventyklos sudėginimas. A. Vaičiulaitis recenzuoja B. Brazdžionio Vidudienio sodus, A. G. — V. Bogutaitės poeziją, M. Šileikis rašo apie V. Vizgirdos parodą Chicagoje, pristatomas šio Aidų numerio leidėjas prel. Pr. Juškaitis, Pr. Alšėnas — Vienuolika metų su dr. A. Šapoka.

Numeris žymia dalimi iliustruotas dail. Viktoro Vizgirdos tapybos darbų nuotraukomis.

Reikalinga moteris prižiūrėti 5 metų berniuką. Atskiras kambarys, maistas ir atlyginimas. Pradėti nuo rugpjūčio 1. Tel. MI 1-6893.

Berniukai, kurie vyksta į Kennebunkport, Me., vasaros stovyklon. prašomi susirinkti birželio 30, penktadienį, 9 v. ryte į pranciškonų vienuolyno kiemą, 910 Willoughby Ave. (kampas Bushwick Ave.), Brooklyn, N. Y.

Iš Šveicarijos birželio 28 d. 2 v. popiet Swiss Air linija į International aerodromą atvyksta du šveicarai — dr. Andreas Hofer ir dr. Juerg Stephan. Abu jie domisi lietuviškais reikalais, abu dalyvaus Dainų šventėje Chicagoje. Kas galėtų, prašomas svečius pasitikti.

Inž. Jonas Ulėnas Politechnikos Institute birželio 14 gavo magistro laipsnį.

Ričardas Legeckis, dr. Povilo ir Elenos Legeckių sūnus, birželio 10 su ekskursija išskrido į Europą, aplankys Vokietiją, Belgiją, Prancūziją, Ispaniją, Italiją, Šveicariją, Monaco. Vasaros atostogas praleis Švarzvalde pas savo tetą dantų gyd. Plechavičiūtę.

Birutė Rimgailienė su Kaziu ir Gražina Siliūnais birželio 25 išvyko atostogų į Floridą.

Nijolė Mekytė ir Romas Kašuba susituokė birželio 24 Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Vestuvių vaišes buvo Festival restorane New Yorke.

Lina Skučaitė, iš Plainfield, N. J., baigė Newarko State College. Studijavo istoriją ir anglų kalbą. Persikelia į New Yorką, kur tikisi gauti darbą. Jos dabartinis adresas — 423 W. 120th St., Manhattan 87, N. Y.

EKSKURSIJOS

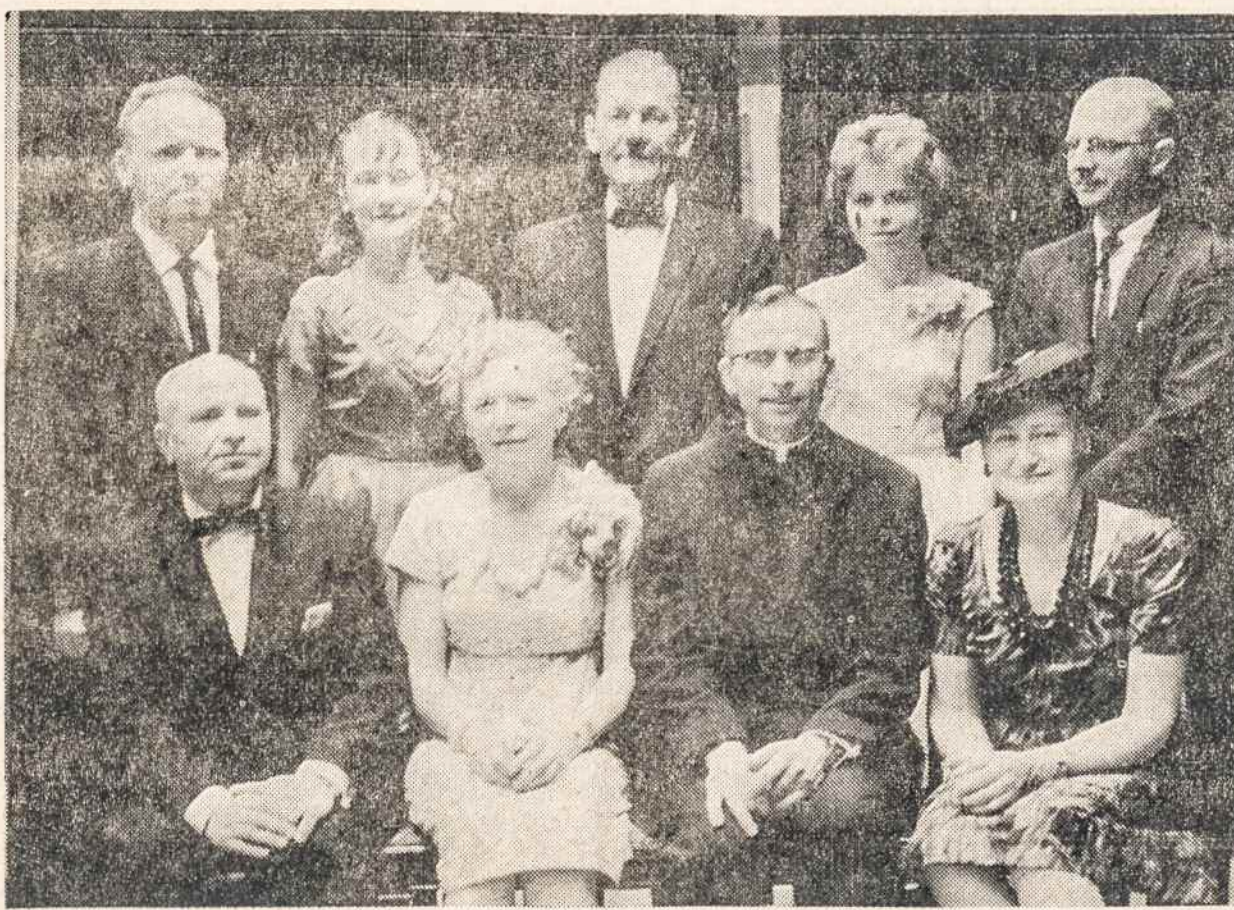
Darbininko administracija organizuoja dvi ekskursijas: vieną į Putnam seserų pikniką. Putnam, Conn., liepos 30; antrą į Kennebunkportą, Me., pas tėvus pranciškonus, rugšėjo 2-4. Kreiptis į Darbininko administraciją telefonu GL 5-7281, vakarais GL 5-7068.

VLADAS IR PAULINA UMBRAŠAI, atšventę 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktį, apžiūri dovanas. Kairėje dukra Nastutė. Nuotr. V. Maželio.

IS VYČIŲ VEIKLOS

Centro valdyba posėdžiavo birželio 17 Clevelande, Ohio, Pick-Carter viešbutyje. Sukvieta pirmininkas Robert Boris iš Detroit, Mich. Dalyvavo sekretorė Loretta Kassel iš Chicago, Ursula Yankauskas iš Clevelando, Helen Shields iš Philadelphia, Larry Janonis iš New Yorko, Frank Vaškas iš Newarko, Stanley Vaitekunas ir Frank Gudelis iš Dayton, Ohio, Julia Aleshunas iš Pittsburgh, Eleanor Laurin ir Irene Senkus iš Chicago. Daugiausia kalbėta apie metinį seimą, kuris bus rugpjūčio 24-27 Clevelande Pick-Carter viešbutyje. F. V.

PO PRIMICIJŲ birželio 18: iš k. į d. pirmoje eilėje — Jurgis Kezys — tėvas, Eugenija Kezenė — motina, kun. Algimantas Kezys, S. J., Aldona Alytėnė, stovi — Romas Kezys, Daiva Alytė, Jonas Alyta, Danutė Kezytė, Juozas Ryckis. Nuotr. V. Maželio.

KUN. ALGIMANTO KEZIO PRIMICIJOS IR POBŪVIS

Apreiškimo parapijos bažnyčioje birželio 18 vėl buvo didelės iškilmės — kun. Algimanto Kezio, S. J., primicijos.

Jaunasis kunigas iš klebonijos iškilmingai buvo nulydėtas į bažnyčią procesijoje, kurią sudarė nemažas būrys dvasiškų. Choras buvo gerai pasirošęs iškilmei. Išpūdingai skambėjo giedojimas laike mišų. Pamokslą pasakė kun. J. Borevičius, S. J., iš Montrealio, iškeldamas kryžiaus reikšmę kunigiškame gyvenime. Po mišų primicijantas suteikė palaiminimą dvasiškiams ir savo tėvams bei artimiausiems giminiams paskirai, o visai bažnyčiai — bendrai.

Vaišės buvo suruoštos Apreiškimo parapijos salėje. Dalyvavo apie 150 svečių. Nuotai pas tėvus pranciškonus, rugšėjo 2-4. Kreiptis į Darbininko administraciją telefonu GL 5-7281, vakarais GL 5-7068.

Progai pritaikytą žodį tarė: klebonas N. Pakalnis, Tėv. L. Andriekus, O.F.M. ir primicijanto draugai jėzuitai: T.T. Borevičius ir Gutauskas; be to, įvairių organizacijų vardu kalbėjo V. Strolia, K. Kudžma ir V. Vebeliūnas. Kalbose buvo iškelta primicijanto sugebėjimai ne tik dvasinėje bei pastoracinėje srityje, bet ir mene bei literatūroje.

Meninę programą atliko Maiornio šeštadieninės mokyklos mokiniai: Gerdvilytė deklama-

vo, D. Kezytė, R. Ruzgaitė ir Radzivanas paskambino pianinu, V. Gerdvilis pagrojo smuiku.

Primicijantas pabaigoje visiems nuoširdžiai padėkojo, ypatingai prisimindamas savo tėvus, Jurgį ir Eugeniją Kezius, kurie, atvykę iš tremties į Ameriką, nors ir sunkiom sąlygom, bet padėjo sūnui tapti kunigu — vienuoliu.

Primicijų proga buvo įteikta vertingų dovanų, atsiųstų iš Lietuvos. (a)

TREMIMO IR SUKILIMO MINĖJIMAS

ELIZABETH, N.J.

Birželio 18, sekmadienį, buvo paminėta dvidešimtmis balsių birželio įvykių Lietuvoje. Minėjimas prasidėjo pamaldomis bažnyčioje. Iš ryto 11 val. mišias aukojo svečias

kun. Ed. Budreckis, pamokslą sakė kun. J. Pragulbickas. Po pamaldų bažnyčioje gedulingos pamaldos prie lietuviško kryžiaus šventoriuje. Pamaldas prieš kryžiaus laikė prel. M. G. Kemežis, kun. Vl. Karalevičius ir kun. J. Pragulbickas. Skautai su vėliavomis dalyvavo bažnyčioje ir prie kryžiaus. Parapijos salėje kalbėjo Vytautas Vaitiekūnas. Klausytojų negraudeno, bet faktais ir statistika pavaizdavo okupanto padarytą ir dabar tebevykdomą lietuvių tautos genocidą.

Po paskaitos buvo priimta viena rezoliucija, pasiūsta prezidentui ir Valstybės sekretoriui, prieš sovietų Rusijos okupaciją ir vykdymą genocido Lietuvoje. Antroji pasiūsta senatoriui J. William Fulbright ir atstovui Thomas E. Morgan, prašant paremti rezoliucijas, pasiūlytas sen. T. H. Kuchel ir atstovo G. P. Lipscomb, kurie siūlo Lietuvos bylą perduoti svarstyti Jungtinėm Tautom.

BOSTONO ŽINIOS

Šv. Petro, Parapijos Globėjo, šventė ir atleidai nukeliam į sekmadienį, liepos 2 d.

Lietuvon ekskursiją suorganizavo inž. Aleksandras Čaplikas, ir dar su išleistuvėmis Dariaus Girėno posto patalpose. Ekskursijoje dalyvauja 18 asmenų iš Bostono ir apylinkių. Išvyko praėjusį šeštadienį, grįš apie liepos 15. Iš pavardžių atrodo, kad dalyvauja senieji lietuviai, kurie nori aplankyti savo gimines. Kiek tai pasiseks, sužinosime, jiems grįžus. Tėra žinoma, kad tokios ekskursijos skringuojamos Sovietų atstovybės Washingtono ir nevėsi, gauna vizas. "Laisvė", komunistų laikraštis, dar skelbė savas išleistuves tiem ekskursantam ir išlydėjimą aerodrome.

Audronėje, Jansonų vasarinėje, Osterville, jau prasidėjęs sezonas ir renkasi svečiai. Vieni iš pirmųjų išvyko atostogauti poetas Faustas Kirša ir Pr. Lembergas, taisyta sveikatą po operacijos.

Meška su Meškiuku po žiemos jau atgijo ir pasiruošę svečius priimti. Šioje Lušių ir Veitų vasarvietėje, Monument Beach, yra jau daug kas užsirašęs vasaroti. Skambinti tel. Buzzards Bay Plaza 9-3251.

Neužmirškime Balfó vajuos! Jei kitados žydai sakydavo, jog geriau tenudžiūsta ranka ar prikempa liežuvis, jei užmirštų Jeruzalę, kada jie buvo Babilono nelaisvėje, tai lietuvių tautos nelaisvės dienom tenepridžiūna skatikas prie mūsų kišenės. Balfó skyriui aukas siųsti adresu: J. Vaičiūnis, 359 Broadway, SO, Boston 17, Mass.

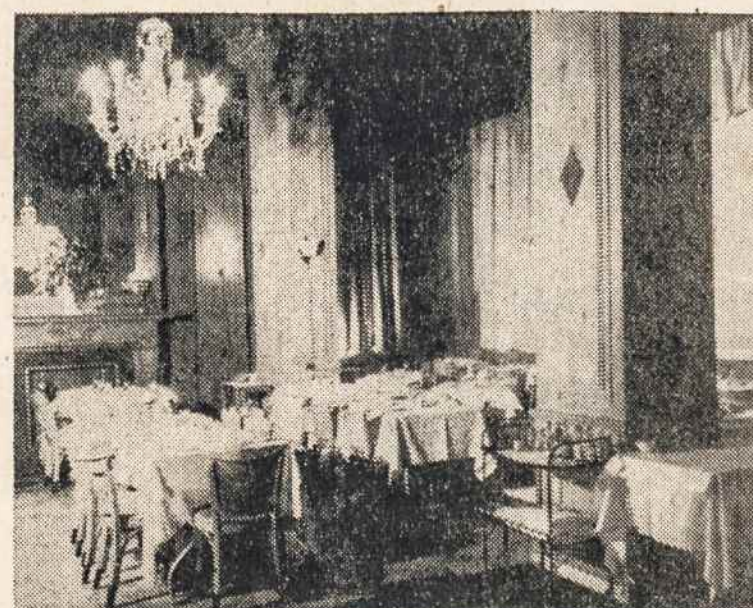
Išnuomojamas žema kaina, gražus, apšildomas atskiras kambarys su virtuve, dalinai apstatytas baldais arba be baldų. Susisiekiama Canarsie linija ir autobusais betkuria kryptimi. Teirautis vietoje kasdien po 6 v. v., šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8 val. r. iki 2 val. popiet 77 Wyckoff Ave., Brooklyn 37, N. Y.

Išnuomojamas 5 kambarių butas suaugusiems su visu įrengimu, vonia, šiltu vandeniu, aliuminijaus langais (storm windows), pirmajame aukšte, Ridgewood rajone, netoli Schwaaben Hall, už 79.50 dol. mėnesiui. Teirautis tel. Hlckory 3-3073 betkurio dienos laiku.

Minėjimą surengė Lietuvių Bendruomenės apylinkė kartu su Balfó skyriumi. Balfó skyr. valdyba rėmėjams išsiuntinėjo lapelius, prašydama paaukoti Sibiro tremtiniam sušelpiti. K. B.

FESTIVAL RESTORANAS IR BARAS

VACYS STEPONIS, savininkas
40 East 26th Street, New York City, N. Y.
Tel. MU 3-2928
GERI PIETOS IR VAKARIENĖ — JAUKUS BARAS

Salės vestuvėm, susirinkimam ir kitiem pobūviam
Salėje gali tilpti 200 žmonių
LIETUVIŲ SUSIRINKIMAMS SALĖ NEMOKAMAI
Mielai kiekvienas bus sutiktas

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

(BIELIAUSKAS)

FUNERAL HOME

M. P. BALLAS — Directorius
ALB. BALTRONAS - BALTON
— Reikalų Vedėjas

660 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.

NOTARY PUBLIC

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS

BALSAMUOTOJAS

231 BEDFORD AVE.

Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS

- Šalininkas

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

84-02 JAMAICA AVE.

(Prie Forest Parkway Station)

WOODHAVEN, N. Y.

Suteikiama garbingas laidotuves
Koplyčios nemokamai visose
miesto dalyse; veikia ventiliacija

Tel. Virginia 7-4499

VAITKUS

FUNERAL HOME

197 WEBSTER Ave.

PRANAS WAITKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

IR BALSAMUOTOJAS

Cambridge, Mass.

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį

Nauja moderniška koplyčia Šermėnims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemaisiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.

Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

Tel. Evergreen 7-4335

Stephen Aromiskis

(ARMAKAUSKAS)

Graborius-Balsamuotojas

MODERNIŠKA KOPLYČIA

423 METROPOLITAN AVE.

BROOKLYN, N. Y.

VASAROS

ATOSTOGOS

prie Atlanto

Geriausiai pailsėite atostogų

salėje Kennebunkport, Maine.

Pranciškonų vedami vasarnamių priima pavienius asmenis ir šeimas. Atostogavimo sezonas šiemet prasideda birželio 30 d. ir baigiasi rugšėjo 1 d.

Daugelio metų praktika rodo, kad tūkstančiai grįžta pailsėti žaivioje Maino gamtoje ir gaivinančioje jūroje. Dėl informacijų kreiptis:

FRANCISCAN MONASTERY,

KENNEBUNKPORT, MAINE

Tel. WOrth 7-2011

ar 207 WO 7-2011

Gražiajame MAINE krašte —

KENNEBUNKPORT, Maine, va-

sarvietėje, prie Atlanto,

BERNIUKŲ

STOVYKLA

vadovaujama Tėvų Pranciškonų, prasideda birželio 30 d. po pietų ir baigiasi liepos 28 d. Norintieji gali pasilikti ir ilgiau. Berniukai priimami nuo 7 iki 15 metų.

Stovyklos vadovybė užtikrina kiekvienam fizinį, dvasinį ir tautinį atsigavimą. — Kreiptis:

FRANCISCAN MONASTERY,

KENNEBUNKPORT, MAINE

Tel. WOrth 7-2011

ar 207 WO 7-2011

Berniukai iš New Yorko apylinkės bus vežami iš Brooklyn, N.Y. birželio 30 d. mūsų priemonėmis. Tik reikia iš anksto praesti, kas nori tuom pasinaudoti.

TESKAMBA DAINOS UZ LAISVĄ LIETUVĄ!

J. A. V. ir KANADOS LIETUVIŲ DAINŲ ŠVENTĖ CHICAGOJE

1961 m. liepos 2 d. 3 val. popiet

INTERNATIONAL AMPHITHEATRE

43 ir HALSTEAD STREETS

Bilietai kainos: 5, 4, 3, 2 ir 1 dol. • Visos vietos numeruotos

BILLETAI paštu užsakomi, kartu siunčiant pinigų čekį, šiuo adresu:

LITHUANIAN SONG FESTIVAL, 2501 West 69th St., Chicago 29, Ill.

DALYVAUJA CHORAI IŠ J. A. V. IR KANADOS